ԺԱ. ՏԱՐԻ 3131 — 15 ՅՈՒԼԻՍ 1894 — 23 ՄՈՒՀԱՐԻՄ 1312 — ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԼՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌وك غزه‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամական արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան փոխանակ	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թղթի վրայ մասնաւոր տարբեր Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Պատառագիր թղթատարի Տարեկան Դրուշ	50

Խմբագրութիւնս դրկուած Նամակ եւ այլ գրութիւն չ՚ընդունիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱՐԴԻ ԴՊՐՈՅԸ

ԼԷՈՆ ՏՈՏԷ

Թան տարիէ ի վեր Ֆրանսայի մէջ բոլոր գրողները միաբերան կը պոռան թէ արդի դարը գիտութեան դարն է։ Զգացմունքը տեղի տուած է բանականութեան, ցուրտ դատողութեան։ Ինչ որ կը դպի մարդու սրտին, ինչ որ յաղագսի և դուխ կ՚արծարծէ, կերեւի հին և տգիտական։ Այդ վերջին քսան տարիները իրօք եղած են մտածման և գիտութեան ժամանակամիջոցը։ Այնչափ սառակ արտադրութիւն, լուրջ թէ թեթեւ, աշխարհիկ կամ խմատասիրական, կը կրեն այդ դրոշմը։

Արդ, եթէ նկատելու ըլլանք մարդուն մտային գործունէութեան վիճակը, կը տեսնենք թէ մարդս կը մղուի երկու գլխաւոր շարժառիթներէ, զգացում և բանականութիւն։ Մին չը կրնար գործել առանց միւսին և միշտ զգացում կայ բանականութեան մէջ, ինչպէս բանականութիւն զգացման մէջ։ Սակայն ասոնցմէ մին է որ տիրող տարրը կըլլայ միշտ։ Պատմութիւնը կը ցուցնէ թէ միւին դարը հաւատքին ժամանակամիջոցն եղաւ, և զգացման յաղթանակը տուաց տասը դարեր։ Վերածնութեան հետ բանականութիւնը երեւցաւ ու հաւատքին տեղը անցաւ։ Ահա չորս դար է որ կը տիրէ բանականութիւնը։ Այդ չորս դարերուն մէջ բանականութիւնը խոստացաւ տալու մարդուն երջանկութիւն. և հաւատքին չը կրցածը ինք գործեց գիտութեան օգնութեամբը։ Թան տարիէ ի վեր գիտութեան այս յաղթանակը ճանչցուած էր ընդհանրութեան կողմանէ իբր անհուն բարիք մը։ Հիւգօ, Ռընան, Թէն կը դնէին իրենց վստահութիւնը գրականութեան, պատմութեան և իմաստասիրութեան մէջ, ադոնց միջոցով ընծայելու համար մարդկութեան մեծագոյն երջանկութիւնը։ Սակայն ապագան ոչ՞ան արդարացուց ադոնց վրատաւութիւնը։ Բանաստեղծները ալ չեն երգեր հինգ հին ձեւով։ Երիտասարդութիւնը տխուր է։ Գրականութիւնը առատօրէն կ՚ընծայէ այս բարոյական դժգոհութեան ապացոյցները։ Կարգացէք Քոբէի վերջին հրատարակութիւնները, ժիւլ Լէմէթրի թատերական քննադատութիւնները, որք ժամանակին ոգին վեր կը հանեն, Պուրժէի Բաշխոնները։

Իսկ նորերուն մէջ, մտքի այս վիճակին է՛ն փայլուն պտուղն է երիտասարդ գրող մը, որ հազիւ թէ չորս տարիէ ի վեր հրապարակ եկած է և արդէն ամենուն ուշադրութիւնն իր վրայ հրաւիրած։

Այդ երիտասարդ հեղինակն է Լէոն Տոտէ, որդի մեծանուն հեղինակին Ալֆոնս Տոտէի, որ իր հօրը հեղնող և փափուկ տաղանդէն ժառանգած է միայն զնութեան և դիտողութեան կարողութիւնն և իր մօրմէն որ նմանապէս կարեւոր տեղ մը կը գրաւէ իր մայրական զգացմամբ արտադրած հեղինակութեամբը, ժառանգած է գթոտ սիրտ մը, սակայն միմիայն այդչափ։ Ընդհանրապէս նշանաւոր անուան մը ժառանգորդներն երբ գրելու կելլեն, գրականութեան մէջ ողորմելի դէմ մը կ՚առնուն։ Ալէքսան լը Տիւմա որդի փայլուն բացառութիւնն է որ գերազանցած է իր հայրն առանց երբէք անոր հետեւելու։ Նոյնը նաեւ պիտի կրնայ ըսուիլ Լէոն Տոտէի համար որ միեւնոյն կերպով բացառութիւն մը կը կազմէ գրական պատմութեան մէջ։ Ֆրանսայի կաճառին անդամ Կիւսթաւ Լառուսէ գերած է այս նիւթին վրայ հանճարեղ քննադատական մը, որ մանրակրկիտ զննութեան բովէ մը կ՚անցընէ Տոտէի ունեցած առնչութիւնը դարուս ներկայ ոգւոյն հետ։

* *

Լէոն Տոտէ այդ չորս տարուան մէջ չորս գործ հրատարակեց։ Առաջինն է Սէրմը և Փէրն։ Հոդ՝ բնազանցական և բարոյական գիտութեան բարձր խնդիրներով սնած միտք մը կ՚երեւի։ Երիտասարդ հեղինակը թանձրացեալ գաղափարներու հետ կը խաղայ։ Կեսմէջին խաստը, մահուան մտածումը, կրքերու զանազանութիւնը վերլուծել կը ջանայ, և յետոյ չը բաւականանալով, բարոյական գիտութեանց ընծայած խնդիրներով կ՚երթայ ուսանիլ բնական գիտութիւնները և բժշկութեան հետամուտ կ՚ըլլայ։ Կը դրէ գրքին մէջ։ «Մեծագոյն իմաստութիւնն է ջնջել մահուան տխրութիւնը։ Ցանկարծական կամ պատրաստուած իսկ ըլլայ մահն, երբէք չը շփոթեր այն որ ականջ կը դնէ ոչնչութեան և տարակոյսի շփոթ մըրմունջներուն։» Լէոն Տոտէ բժշկութիւնը սորվելէն վերջը, կը զգայ նոր կոչնք և բարկութիւն այն կերպին դէմ որով բժշկները ի գործ կը դնեն իրենց արուեստը։ Այս առաջին գործով ցոյց կուտար Լէոն Տոտէ իր զգացումներն և այն ուղղութիւնը զոր իր միտքը կ՚առնէ։

Երկրորդ գիրքը։ Հէրէ-, ինչպէս որ ինք կանուանէր, «կիտական խոհականութեան» փորձ մըն էր։ Ինք այնպէս կը բացատրէր ադոր իմաստը և նպատակը։ «Այսօր ճիշդ ուսումները անհուն զօրութիւն մ՚ունին։ Միտքերը երբէք այսչափ խոհական հանելու եռանդ ցոյց տուած չէին, սիրտերը երբէք այսքան զօրաւոր զարկած չունէին։ Կը կարծենք թէ այդ երկուքը կրնան իրարու հետ միանալ, իրարու խառնուիլ։ Պէտք է սովրիլ յուզուելով»։ Ահա զգացման և բանականութեան հաշտութիւնը, զոր քիչ մ՚առաջ վերը կը նշանակէինք։ Հէրէ-ի մէջ կը գտնենք գիտութեան և մտածման ճաշակը, ընդհանուր գաղափարներու ընդունակութիւնը, բնութեան և կեանքի խնդիրներու հարցը որք Սեր՝ և Փէ-ին մէջ երեւան եկած էին։ Հէրէ-ը ժառանգականութեան օրէնքը ցոյց տուող իմաստասիրական վէպ մ՚է։ Դիւցազնը կը պատկերէ դարուս մէկ տղան, կրքոտ և տկար, եսասէր և սիրող, հպարտ և կասկածոտ. ռոմանդիկ տարփաւորներու ժառանգորդն է, զոր դաստիարակութիւնը մնուցեր է դիտութեամբ և որուն արդի կեանքը նրբացուցեր են ջիղերը։ Տեսակ մը հիւանդոտ և գիտուն Վերթեր։

Երրորդ գրքով, Լէոն Տոտէ ուզած է իջեցնել հանճար ունեցողներու մեծագործանք յաւ կնութիւնը, որոնք իրենց գրական բարձր խմացականութենէն օգտուելով կուզեն գեղազանց գրիչներ հանդիսանալ։ Ակնարկութիւնը գլխաւորաբար Վակների, Իպսէնի, և ուրիշ քանի մը գրողներու է։ Վիպական հիւսուածքի մը տակ որ ծիւլ Էլէնական տրամաբանութիւններ կը պարունակէ, հեղինակը ուզած է բարոյական տկարութեան մը խորին ուսումնասիրութիւնը ընել։

Այդ խոհականութեան գաղափարը ամենէն աւելի կը փայլի իր վերջին գործին մէջ, Մ՚ընթէ՚ը, որ օրուան գիրքն է։ Որպիսի ահագին աղմուկ կը հանէ, ինչ արձագանգ գտաւ ամբողջ ֆրանսական մամուլին մէջ երիտասարդ հեղինակին այդ երկը։ Ամէն կողմէն յափշտակեցին, լափեցին գիրքը և իրօք կարդալով այդ գործը պիտի ըմբռնէք թէ ի՞նչ խորին իմաստասիրութիւն, գաղափարականի ի՞նչ վսեմ արտայայտութիւն, գեղոյ և զգացումի ի՞նչ ճարտասան պատկերացում մը կը հեղու գրքին մէկ ծայրէն միւսը։

Ընթերցողը կը զարմանայ թէ երիտասարդ մը որ տակաւին այնքան կարճ ու սահմանափակ փորձառութիւն ունեցեալ պէտք է, կարտայայտէ այնքան հասուն ու ճիշդ մտածումներ, ու կը համարձակի գիտութեան վարպետներու երեսին տիրմը ու ճահիճը նետել և իր սկզբունքին իտէալին առաջնորդուած՝ կրօնի հարուածներ կը տեղայ մարդկութեան հիւանդ գասակարգը դարմանող բժշկաց խմբին վրայ։

Մ՚ընթէ՚ի սիրտերը տեսանք իր նախորդ գործերուն մէջ։ Հոս այդ սիրտերը՝ սնած, մեծցած, ծաղիկներ արձկած, իրենց հասուն պտուղները ետեւան կը բերեն։ Սակայն այս գործին մէջ ուրիշ բան մը կայ որ դիտաւորաբար ուշադրութիւն և զարմանք կ՚արծարծէ։ Գիտուններու դասուն դէմ իր զրոյթիւնը ցուցնելէ վերջը, կը դառնայ ադքան, թշուառ, հիւանդ դասակարգին և գիտէ՚ք այդ գիտուն վիպասանին գրչէն ի՞նչ կը կտթէ։ «Աստուած իմ, կըսէ, դու ես բարութեան սիրոյ ազբիւրը։ Առանց քեզ, խիղճը նշանակութիւն չունի։ Դժբախտները կարծեցին թէ Նիւթը կը բաւէ ամէն բանի և զքեզ վանեցին իրենց սրտէն։ Փա՛ռք քեզ։ Անէծք անոնց որք մոռցան անունդ»։

Դարուս ոգւոյն էն շօշափելի ապացոյցն այս քանի մը տողերն են։ Ասկէ տասը տարի առաջ այսպիսի կարծիք մը յայտնել համարձակողը տգէտ, յետադէմ պիտի համարուէր և աւելին իսկ, անուն իսկ չը պիտի լսուէր։ Իսկ հիմա։ Այդ տողերուն հեղինակը քաջալերութիւն կը գտնէ, հաւանութիւն կը կորզէ ամենէն և բերնէ բերան իր համբաւն ու գործը կը մեծնայ ու համարձակ լեզուին համար որ ընդհանուրին լիսգուն գաղափարն պերճ թարգմանը կը հանդիսանայ, Լէոն Տոտէ գրողներու դասին մէջ կը գրաւէ տոգոնակարգ տեղ մը։ Համակրութեան այսպիսի անկեղծ արտայայտութիւն մը փարուն նանային է սա իրողութեան թէ զգացումը որ մինչեւ ցարդ ոտնակոխ եղած էր բանականութեան ետին, կը վերբերուի և կը գործէ երիտասարդութեան հոգւոյն մէջ, այնքան աւելի ուժով որքան զսպուած եղած էր բուռն։ Գիտութիւնը ցամքեցուց այս վերջին քսան տարիներու մէջ սիրունդի մը սիրտը։ Կեղծ գիտուններ, թերուսներ տարածուեցան ընկերութեան ամէն խաւերուն մէջ և սկեպտիկ ու հեգնոտ գաղափարներ ցանցնեցին ամէն ուրեք։ Արձագանգն երեւեցաւ այդ ժամանակամիջոցին, մամուլին, թատրոնին, գրականութեան մէջ։

Գրական հակաշարժումը սկսած է։ Մ՚ընթէ՚ը արժէք մ՚ունի ոչ թէ անհատական միտքի մը արդիւնք ըլլալուն, այլ վան զի սերունդի մը մտածումը կը պատկերացնէ։ Վերեւ յիշուած անէծքը թերհաւատներուն դէմ՝ չատ երիտասարդներուն սրտին մէջն է։ Վեհանձնութիւն, գութ, յարգանք կրօնքին կը կազմեն շատերուն գաղափարականը։ Անոնք ալ կ՚ատեն և կ՚անարգեն, բայց այն որ ատելի և անարգելի է։ Մեզի զգացման դարուն կը տանին, ի զգացման իրաւունքը վերարծարծել կ՚ուզեն և կը վերարծարծեն։ Ադնիւ գաղափարական։ սակայն տեսնենք թէ Բոլ Էրլէնի վրայ երեւցածին պէս, որքա՜ն ատեն պիտի տեւէ այդ վիճակը։ Կ՚ուզուի որ գրականութիւնը նուազ չոր ըլլայ, մտածումները նուազ ամուր և գոնէ ոչ հաւաքը հաւասարապէս ընդմանն գիտութեան հետ միեւնոյն գործին, միեւնոյն արտադրութեան մէջ։ Բայց այդ հաշտն մէջ, և այդ ընթացքին մէջ՝ չատ հեռատես ըլլալ պէտք չէ գուշակելու համար թէ գիտութիւնը պիտի քալէ, չատ առաջ պիտի անցնի և մանաւանդ քանի ալ յառաջանայ, այնքան եռին պիտի թողու սրտի հոգւոյ վրայ հանգչող ամէն տեսակ փոփոխ զգացում, և բանականութեան ցուրտ դրոշմին առջեւ տեղի պիտի տան գթոտ ամէն ուրիշ մտածում։ Այդ ալ իր ատենը պիտի ունենայ բնականաբար, որուն պիտի կոչուի յաղոցել ուշ կամ կանուխ ուրիշ ժամանակամիջոց մը, որքան որ մըտածող էակը կրէ իր մարմնոյն մէջ ջիղերու, արեան հիւսուածքը, և օր մը չէ օր մը իր յոգնած աչքերը հանդիսցուցու, տառապանքնե՛ու շեղակոյտին վրայ։

Մ. Կ. ՇԱՀՆԱԶԱՐ

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԲԵՒԵՌ(*)

Արջորսութեան պատմութիւնները զրս Նանսէն հրատարակեց Լոնդոնի՝ Մակմիլանի մէջ, տարակոյս չեն թողուր իր պաղարիւնութեանը և անվեհերութեանը վրայ։ Կը պարծի երեւան հանած ըլլալուն գաղտնիքը խորհրդաւոր ուղեգծին որուն ամէն տարի կը հետեւին բեւեռային ծովուն սառոյցները։ Կը հաւատայ թէ հոսանք մը կայ որ կուգայ Պէհրինի նեղուցէն, կ՚անցնի բեւեռին տակէն և Ատլանտեան Ովկէանը կը մտնէ՝ Կրօէնլանտի եզերքները քերելով։ Իր մէկ բացատրութեանը համեմատ զոր կը սիրէ կրկնել, «տանակը պիտի առնէ սառնարանի կառախումբէն» և, նահանջի գիծ մը չապահովելուն պատճառը սա է որ բնաւ մտադիր չէ, նոյն իսկ եթէ յաղղի, իր չուկէտը դառնալ, նոյն ճամբէն անցնելով վերստին։ Շրջանաձեւ տոմսակ մը կուզէ առնել և ոչ թէ երթուդարձի տոմսակ մը։

Ժանէրի բեկորները գտնուեր են Կրօէնլանտի արեւելեան ափերէն և Պ. Նանսէն մտադիր է իր նաւն յանձնել այն հոսանքներուն որք 1881 ին նաւակոծութեան բեկորները փոխադրեցին բեւեռային Ովկէանին մէջէն։ Նորվեկիացի երկրախոյզը, վճռական փորձ մը ընելու համար, նախ կուզէ երթալ հոն իսկ ուր կորաւ զբաքսիտ տը Լոնկ։

Կռիլի զօրավարը, որ խորապէս գիտակ է բեւեռային ծովուն, չի հաւատար որ սկանտինաւցի երկրախոյզն յաղողի։ Մաֆ Քլոբ՝ Մակոյնի աշխատակցին ըսածին նայելով, որուն ձեռնհասութիւնը չկրնար հերքուիլ, Կրօէնլանտի ծովուն մէջ վազող հոսանքները երթալով կը տկարանան քանի յառաջանան դէպի ի հիւսիս, եւ չատ չանցած անզգալի կ՚ըլլան կամ կը մեռնանան՝ հովին ուղղութեանը համեմատ։

Միւս չորս երկրախոյզները նախամեծար կը համարին ցամաքի կամ լաւ եւս ձիւնի կամ սառոյցի ճամբան, նախ և առաջ կուզեն ծովու ճամբով երթալ դեռ մասամբ խուզարկուած այն երկիրներէն մէկը որք կարծես քաղաքակրթութեան յառաջընթացներն են դէպի բեւեռ, եւ ճամբայ չելլալ մինչեւ որ հաստատապէս չորսէն իրենց գործողութիւններուն հիմը։

Պ. Պ. Բիրի, Ուէլմէն, Ճէքսըն եւ Սթայն մտադիր են կործի ձեռնարկել այն խոհեմ զօրապետներուն պէս որ թշնամի երկիրը չեն մտներ առանց յարատեւ հաղորդակցութեան մէջ գտնուելու պաշարներու մթերանոցներուն հետ։ Այս չորս երկրախուզութիւններ որք գրեթէ նոյն յատկաձեւին վրայ չափուած են, առաջին ակնարկով կարծես յաջողութեան հաւանականութիւնը չունին հաւասարապէս։ Պ. Բիրի գործին տեղեակ մարդ է. Պ. Նանսէնի պէս, հետիոտն անցած է Կրօէնլանտի մէջէն և խորապէս գիտակ է բեւեռային երկիրներուն մէջ ճամբորդելու արհեստին։ Պ. Սթայն վերջին վայրկենին տարբերած է յետագել իր մեկուսը, վասնզի այն կիսաբոնաւոր որ դնոր պիտի փոխադրէր բեւեռային ծովը, ծանր վնասներ կրեց։ Պ. Ուէլմէն և Պ. Ճէքսըն արհեստով երկրախոյզ չեն և կրնան համարուիլ պարզ ամաթէօ՚ներ, բայց ձեռնարկի մը մէջ որուն յաջողութիւնը մեծաւ մասամբ կախում ունի գիպուածէն և բարեբախտութենէն, պարագաներէն նրպատաւորուած նորընծաները կրնան յաղթել փորձառուներուն։

Երկրախոյզ մարմին մը որ ցամաքէն կամ ծովէն Բեւեռ կուզղուի, պարտաւոր է քանի մը տարուան պաշար առնել։ Հարկ է նաեւ որ նաւագներուն տրուիլք ուտեստները առատորէն հաչուած ըլլան, վասն զի բեւեռային կենդանի օդը կը սրէ քաղաքակրթի մարդոց ախորժակը։ Այդ սառնապատ ամայութիւններուն մէջ տիրող սաստիկ ցուրտը կը գրգռէ նաեւ ալքոլի մոլութիւնը, որ ընդհանրապէս այնքան տարածուած է Եւրոպոյ հիւսիսային ցեղերուն մէջ։ Պ. Նանսէն կը խորչի զօրաւոր ըմպելիներէ և չէ ուզած որ չիշ մը օղի իսկ մտնայ իր շրջեռաւին մէջ։ Պ. Ճէքսըն, ընդհակառակը, անգլիացի մըն է որ առատ պրանտ առեր է իր նաւուն մէջ։

Այն ամէն ուղեւորները որք փորձած են հիւսիսային բեւեռ երթալ՝ սառոյցի վրայ ճամբորդելով. հետ առած են բալիթներու լծուած շուներ։ Շունը մարդուս բարեկամն է բայնութեանց ամէն ատիճաններուն տակ եւ, ծայրագոյն հիւսիսի երկիրներուն մէջ, իր տիրոջ ապահովութեան վրայ հսկելու պաշտօն ունենցով հաւատարիմ ընկեր մը չէ միայն, այլ անհրաժեշտ օժանդակ մը որ թանկագին ծառայութիւններ կը մատուցանէ։

Առանց բոլորովին հրաժարելու շուներու աջակցութենէն որք մինչեւ ցարդ միակ լուծի կենդանիներն եղած են բեւեռային երկիրներու մէջ, Պ. Բիրի մտադիր է ձիեր գործածել, փոխադրելու համար վրանները, պաշարները և ալիւմինիումէ կամ արոյրէ փոքր նաւերը որոնցմով ուղեւորները պիտի կրնան իրենց ճամբան չարունակել երբ ծով երեւան ելլայ սառոյցներուն մէջ տեղը։

* *

Ամերիկացի երկրախոյզը գիտէ որ հիւսիսի կլիմային ամենէն աւելի վարժ ձիերուն գրեթէ անհնար է յառաջանալ քանի մը մէթր հաստութեամբ ձիւնի խաւերու վրայ։ բայց կը յուսայ այս դժուարութեան առաջքն առնել՝ իր ձիերուն պայտերուն անցունելով նորաձեւ ջնջիչներ։

Այս պահուս Պ. Նանսէն ծովու վրայ է, Պ. Բիրի կը գտնուի Կրօէնլանտի հիւսիսարեւմտեան եզերքին վրայ, Էսքիմոներու մէջ, որոց բարքերն ու լեզուն կուսմնասիրէ։ Պ. Ճէքսըն Լոնտոնէն ճամբայ ելած է եօթ ուրիշ օրէն ի վեր Ֆրանց Եօզէֆ երկիրն երթալու համար, ուր պիտի հաստատէ իր գործողութիւններուն հիմը, Պ. Ուէլմէն մայիս 7ին (Ն. Տ.) հասեր է ի Տէնս Այլընտ, Սբիցպերկի կղզիներէն մէկը և յետոյ փորձեր է ճամբան չարունակել ծովէն, դէպի հիւսիս ուղղուելով, բայց յուլիս 13 թուականով թղրմզէն ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ յունիս 6էն ի վեր Ամերիկացի երկրախոյզը պաշարուած է սառոյցներէ։

Կրկի զօրավարը որ նախ և առաջ այցելից Կրօէնլանտի հիւսիսային եզերքը, քիչ վստահութիւն ունենալ կերեւայ բեւեռային խուզարկութիւններու յաջողութեան մասին։ Ծովի ճամբուն հետեւող երկրախոյզները շատ չանցած պիտի կենան սառոյցներէն և անոնք որ փորձեն ոտքով կամ բալիթներով անցնիլ այն սահմանն ուր չեն կրնար մտնել նաւերը, նոյնպէս ոտիպուած են անընկճելի դժուարութեանց դէմ մաքառիլ։

Արդարեւ, ի՞նչպէս պիտի յաջողին պաշար փոխադրել իրենց գործողութեանց կեդրոնէն հարիւրաւոր քիլոմէթր հեռաւորը և դիմանալ վից ամիս տրող գիշերուան մը փորձութիւններուն. վասն զի ուղեւորութիւնն առնուազն մէկ տարի պիտի տեւէ։

Հիւսիսային Բեւեռն ահա այս երկրին մէջ գտնուելու է, որ չը ջնջատուած է սառուցեալ ծովով մը կամ լաւ եւս յարաշարժ սառոյցներու գոտիով մը, և կենթադրուի թէ այնքան երկար ատենէ ի վեր հետապնդուած նպատակակէտին հասնելու համար երկրախոյզները ստիպուած են սպասել որ օդապարիկները վարելու արուեստը իրականութիւն մը ըլլայ։

(*) Շար. երէկի թիւէն եւ վերջ։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔԻ» (50)

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՏԺԳՈՅՆ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՍԻՐԵԼՈՒ ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆԸ

Երկուշաբաթէն, բոլոր հոգւովը զայն մտիկ ընելով Պարթոլի կը կարծէր թէ Լոռանան է խօսողը։

Ասոր համար պէտք իսկ չունէր աչքերը գոցելու, ընդհակառակն երեսը նայելու էր։

Սիրտը կը գոլովէր. տարտամ մոահոգութիւն մը կը տիրէր իր վրայ, զոր չէր կրնար ըմբռնել. այդ աղջկան պատկերը զոր կը չիոթէր Լոռանան յիշատակին հետ, իր մտքը կը գրաւէր գիշեր ցորեկ։

Այն ատեն երջանիկ էր երբ զայն տեսնէր, երբ գէթ առանց իսկ տեսնելու, գիտնար թէ իր մօտն էր անիկա, դղեակին մէջ։

Եւ առանց ըմբռնելու զինք վարող զգացումները, նեղութիւն և տխրութիւն կը զգար երբ առանձին չըլլար անոր հետ, նոյն իսկ իրը իր զաւակը, իր սիրեցեալ Ժիլբերը յանկարծ վրայ հասնէր։

Իր բնաւորութիւնը կը փոխուէր։

Կամ չատ զուարթ կամ չատ մտազբաղ կ՚ըլլար, այն համեմատութեամբ որով Բլէռ օրուան մէջ տեսնուէր իրեն հետ։

Ժան տղայ կ՚ըլլար նորէն։

Իրապէս հասու կ՚ըլլա՞ր իր սովորութիւններուն մէջ առաջ եկած յեղաշրջմանն։

Թէեւ իր դէմքը միշտ երիտասարդ, թէեւ իր վայելչութիւնը միշտ նոյնը,— տարիքը չէր հասարցուցած իր հասակը և բընաւ չէր այլայլած իր ճակատագիրն ու կորովը,— բայց ինք չատ փոյթ չէր ընար իր կերպարանքը։

Անկիւ յետոյ մտածեց անոր վրայ։

Հայլիին առջեւ յանկարծակիի եկաւ համբերով գորշագոյն մազերը որք քունքերուն վրայ կը ցանցնուէին։

Ի՞նչ կը մտածէր ուրեմն։

Եւ Բլէռին շուրջը յարատեւ հոգածութիւններ։

Հաճոյք կը զգար անոր համար աւելորդ պարտէզին ամենէն գեղեցիկ ծաղիկները։

Անոնցմով կը լեցուներ երկու քոյրերուն մասնաւոր սրահը, եւ այս բանը ինք կ՚ընէր, տեսակ մը նախանձով, գործ չը ձգելով պարտիզպանին։

Առատն արքայնարուն պէս պատուհանը կը նստէր. գիտէր թէ Բլէռ չատ կանուխ կ՚արթննար, գրեթէ միշտ դուրս ելլելով երբ արեւը կը ծագէր կամ կարմիր, իր ճառագայթներէն հրդեհուած լեռներու շրջանակին մէջ։

Զեռքովը բարի լոյս կ՚ըսէր անոր, եւ չուտով վար կ՚իջնէր անոր միանալու համար։

Եւ հեչտին վայրկեաններ էին ատոնք որ անհոգնապէս երջանիկ կ՚ընէին զինքը։

Վասն զի, մանկամարդ աղջկան աչքերուն մէջ գիւրաւ կը հասկցուէր թէ որքան երախտագէտ էր իր շուրջն այդպէս յայնօրէն սփռուած երջանկութիւններուն։

Շատ անգամ Ժան կը բռնէր Բլէռին ձեռքերը։

Մանկամարդ աղջիկն անոր երեսը կը նայէր լուռ ու մունջ, կրպերուն տակ անուշ արցունքներով։

Ցեւոյ կ՚ըսէր.

—Մ՚ուչալ բարի էր։

—Ուրեմն կը կարծէք թէ քիչ մը պիտի սիրէ՞ք զիս։

—Ի՞նչպէս չպիտի սիրեմ։

—Արդէն կը սիրէ՞ք։

—Բոլոր սրտովս։

Ու Պարթոլիի բազուկներուն մէջ կ՚կոչնար։

Այն ատեն Ժան կը համբուրէր անոր ճակատը, աչքերը գոցելով, անուշ բան հաճոյս վայելելու համար անսահման հեշտանքը։ Եւ սաստիկ զորացած էր լսելով անոր խօսիլը։ Բայց իր խռովքը կրկնապատկեցաւ երբ Բլէռ ըսաւ.

—Ա՜հ, կը հասկնամ, մայրս չատ սիրած ըլլալու է ձեզ... անմոռոգ չէ՞։

Ամպ մը անցաւ Պարթոլիի ճակտին վրայէն։

Իրաւ, Լոռանան խորապէս սիրած էր զինքը, բայց ոչ իր փափաքածին պէս։

Եւ ադկից առաջ եկեր էին բոլոր գ.ժբախտութիւնները։

Բլէռ, զարմանալով անոր լռութեանը վրայ, աւելացուց.

—Այս յիշատակը կը տիրեցուներ ձեզի։

—Կը սիրէր զիս... իրրեւ իր եղբայրը, և թերեւս չատ աւելի սաստիկ քան եղբայր մը...

Զեռքը ճակտին տարաւ։

Անուշտ սիրած էր զինքը Լոռանան, և այս սիրոյն ա՛ենէն մեծ ապացոյցն այն գիշերային ժամադրութիւնը չէ՞ր ուր Ժառ տ՚Ամբիզ յանկարծ վրայ հասեր էր։

Ասոր վրայ կը մտածէր և այս մտածումը յանկարծ տիրեցուցած էր զինքը։

Բայց մեծ եղաւ իր յուզումը երբ տեսաւ յանկարծ որ Բլէռին երեսը լրջացաւ։

Մանկամարդ աղջիկը աւելի ուժգնով կրբթեցաւ իր բազկին և ըսաւ.

—Փոխանակաւ էք թէ հայրս ի՞նչպէս մեռաւ։

Ժան սարսռաց։

Եւ սակայն այս հարցումը չէր զարմացուցեր զինքը։

Կը ապասէր որ օրին մէկն ուղղուէր իրեն։

—Բայց դուք չէ՞ք գիտեր։

—Ոչ։ Անոր մահուան վրայ զրոյցներ եղած են որք իրարու չեն նմանիր... Մինք երբէք չդարձանք Ֆրանսա։ Երբէք չտեսանք մեր հօրը ծանօթները։ Գիտենք որ սպանուելով մեռեր է։

—Անանկ կ՚ըսեն։

—Ապացուցուած չէ՞։

—Որչափ որ կը յիշեմ, բացարձակ ստուգութիւն չիկայ։

—Ա՜հ, ուրեմն ի՞նչպէս բացատրելու է։

—Սա ստոյգ է որ բանի մահուամբ մեռած է... Սպանութի՞ամբ, անձնասպանութի՞ամբ թէ արկածով։

—Քիր մեծ հայրը Քրիսթիանի, ան որ ձեզ մեծցուց, մեզ ըսած է թէ հայրս ու մայրս կը պաշտէին զիրար։ Ինչո՞ւ անձնասպան ըլլար։ Արկած մը այն պայմաններուն մէջ ուր դժբախտութիւնը տեղի ունեցաւ, անհաւանական կ՚երեւայ... Սպանութիւն մրն է ուրեմն...

Պարթոլի չպատասխանեց։

Բլէռ, իր յիշատակներով համակ, կը շարունակէր.

—Մնաց որ, ապացոյցներ կան...

—Ապացոյցնե՞ր։

—Մեր մեծ հայրը գտտարաններուն մէջ հեռեւած է այս գտտին։ Ըսած է մեզ թէ մարգա պանր ձերբակալուած էր... ուրդասուած՝ Մանոն եկեն գտտ ատեն։

—Արդարեւ... ու անպարտ արձկուած, կարծեմ...

—Այո... իրաւ է... Եւ սակայն իր յանցանքը կը խոստովանէր... Ինք անձնասուր եղած էր, իր ոճրին ահաւոր սարսափէն... Կը պոռար դատաւորներուն. «Դատապարտեցէք զիս, քանի որ ես մեռուցի...»

—Եւ սակայն չուզեցին դատապարտել զայն...

—Ահա տարկա երբէք չկրցաւ հակաբանել մեզ մեր մեծ հայրը... վասնզի ինքն ալ չէր հակնար։

Պարթոլի անոր երեսը կը նայէր սոսկալով։

Ա՛լ չէր ճանչնար զայն։

Բլէռ խօսած էր ձայնով մը որ Լոռանան անուշ ու գեղադանակ ձայնը չէր այլ եւս։

Եւ աչքերը խոժոռած էին։

Կրնա՞ր այդ աղջկան երեսին զարնել՝ սիրտին մէջ մահացու ատելութիւն մը ունենալը զոքանչին դէմ։

Եւ կարծես ինքներենը ըսան Բլէռ.

—Պեռնա՛ր, Պեռնա՛ր։ Ի՞նչ եղաւ։

—Թուցէ մեռա՞ւ, այնքան տարիներէ ի վեր։

Բլէռ գլուխն երերցուց։

—Գիտէք որ մենք աւելորդապաշտ ենք, բարեկամս... եւ գիտէք ալ որ մեր նախապատմութիւնները չեն խաբեր մեզի...

Պարթոլի կը մտածէր իր մօր, պառաւ Բաշելիարն վրայ։

—Լաւ ուրեմն, ես կը նախազգամ թէ այս Պեռնարը չէ մեռած... թէ երջանիկ կ՚ապրի... առանց զղջալու իր ոճրին վրայ...

—Բլէռ, ինչո՞ւ այդ տխուր մտածումները։

Մանկամարդ աղջիկը յարեց.

—Եւ նախազգացում ալ ունիմ թէ պիտի տեսնեմ զայն...

—Եւ եթէ յանկարծ դէմը գտնուէք, ի՞նչ պիտի ընէիք, աղջիկս։

Բլէռ սաստիկ ոժգունեցաւ և դողահար...

—Չեմ գիտեր, ըսաւ, Աստուած պիտի ներշնչէ զիս։

Դուրս եկած էին ծաղկազարդ մեծ պարտէզէն որ կը տարածուէր դղեակին հին պատերուն և աշտարակներուն միջեւ։ կը պոռտէին Թառնի եզերը։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 15/27 ՅՈՒԼԻՍ, 1894

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ ԻՐՐԵՒ ԱՐԳԵԼՔ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԵԱՆ

Վարժուած էինք լսելու թէ աղքատիկ ազգիներու տունը կը մնան, որովհետեւ գրամ ժիր չունին որ կարգուին։

Զարմանալի չէ սակայն լսել թէ գրամ ծիրան, որ չքաւոր ընտանեաց ազգիկ զաւկներուն ամուսնութեան արդելք կ'ելլայ, նաեւ հարուստ օրիորդներուն կը դժուարացնէ եղբ ամուսնութիւնը։

Թէ հարստութիւնն ինքնին բան մ'ունի որ ամուսնութեանց նուազմա՞ն պատրուակ կ'ելլայ, ամենքս ալ գիտենք արդէն. զի սեղմէ ամէն սք իւր չրջանակին մէջ առլեր ունեցած է գիտելու բարեկիցիկ անձեր որք հարստութեան մէջ ամէն տեսակ վայելքի եւ զուարճութեան գիւրին միջոցը գտնելով, ընտանիք կազմելու պատասխանատուութեան տակ մտնել չեն յօժարիր։

Բայց ի՞նչպէս կ'ելլայ որ հարուստ ընտանեաց պատկանող օրիորդներ, ճոխ գրամ ժիր մ'ունենալուն պատճառաւ իսկ, ետ կենան ամուսնական կեանքէ։

Այս նորութիւնն ալ, անոր բացատրութիւնն ալ Ֆրանսայէն կուգան մեզ, այն երկրէն որպ վարքն ու բարքն այնքան կազդէ մեր հասարակութեան վարուց ու բարուց վրայ, բայց ընդհանրապէս անոնցմէ կերպով։

Ֆրանսայի քրոնիկագիր մը կը նկարագրէ հոգեկան վիճակն այն օրիորդաց որք թէպէտ իրենց անձնական արամադրութեան տակ քանի մը հարիւր հազար կամ քանի մը միլիոն ֆր. ունին, բայց տեսնելով որ իրենց ձեռքը խնդրող երիտասարդ աւելի գրաւիչ աչք տնկած են քան իրենց ֆիզիքական, բարոյական և ընկերական բարեմասնութեանց, արժանապատուութեան դաւելի զգացումով մը կը մերժեն հետամուտներուն ամէն առաջարկներն, և կը նախընտրեն ամուսնանալ քանի իրենց դրամին շնորհիւ ամուսնանալ։ Այս օրիորդներու ոտացած կրթութիւնն իրենց մէջ բաւական զարգացուցած է անձնապատուութեան զգացումն, և բաւական սրած է իրենց միտքն՝ որոշել կարենալու համար կարգ մը երիտասարդաց կողմէ իրենց ուղղուած սիրավառ յայտարարութեանց մէջ շահագիտական շողոքորթութեան բաժինը։

Պատուաւոր ընտանիքի մը մէկ հատիկ աղջիկն Օր. Ա. երեք միլիոն ֆր. դրամ ժիր ունի։ Իւր հայր նախկին նոտար մ'է, որ իւր նոտարի գրասենեակն ուրիշի ծախելէն ի վեր, եռապատկած է իւր հարստութիւն, հողերու վրայ արդիւնաւոր շահագիտութիւն ընելով, և չի ծածկեր թէ այժմ տարեկան կէս միլիոն ֆր.ի եկամուտ ունի։ Իւր աղջիկ ուրեմն ամենէն աւելի ինդրելի օրիորդներէն մէկն է, նոյն իսկ փարիզի պէս մայրաքաղաքի մը մէջ։ Բայց ահա տասն երկու տարի է որ ամիսը քանի մը անգամ առաջարկներ կուգան, և օրիորդը չի յօժարիր։ Երեսուն տարեկան ըլլալուն բան չէ մնացած, և մենամոլութիւն դարձած է իւր այն կարծիք թէ իրեն հետ կարգալիս ուզողները դրամին համար միայն կը ինդրեն զինք։ Մնողը յուսահատած է։ Անոնց թախանձանքներուն օրիորդը միշտ այսպէս կը պատասխանէ. «Ես այնքան աղուոր աղջիկ մը չեմ ինչ արժանի որ ունիմ, կարելի չէ հասկնալ պարզապէս դէմքս դիտելով։ Եթէ բարեսէր եմ, գրաւոգութ եմ, անձնուէր եմ և առատասիրտ, դիս ամուսնութեան խնդրող անձինք ժամանակ չէին ունեցած իմ այս ձիրքերս քննել իմանալու։ Եթէ հարուստ չըլլայի, ամենեւին միտքերէն պիտի չանցուցէին իմ ձեռքս խնդրել։ Յայտնի է ուրեմն թէ իմ հարստութեանս հոգալն է միայն որ զիրենք կը մղէ ամուսնութիւն առաջարկել ինձ։ Այս պայմաններու մէջ ներկայացող առաջարկ մը իմ արժանապատուութիւնս կը վիրաւորէ։ Չեմ ուզեր։»

Նոյն դիրքին մէջ է Օր. Գ., 24 տարեկան դեղուհի մը, որ... գեղեցկատեսակ հարուստ է, և կը յամառի կը մնայ այն կարծիքին վրայ թէ զինք խնդրողներ իւր դրամը միայն կ'ուզեն։ Իւր այրի մօրմէկ հատիկն է ան։ Յուսահատ մայրն անգամ մը առաջարկեց իւր աղջիկան Փարիզ դուրս տեղ մը քաշուիլ։ Ծածկել իրենց հարստութիւնը, պարզ կնանը մը վարելով, կեղծ անունի մը տակ, թերեւս հոն ուրիշ «բախտ մը» ներկայանայ, այսինքն՝ համակրելի ներկայացող մը որ օրիորդին դրամ ժիրին աչք տնկած չըլլայ, այլ ճշմարիտ սէրէ մղուած ուզէ ամուսնանալ։ «Ինչի՞ կը ծառայէ այդ, պատասխանեց օրիորդը։ Մեր գաղտնիք չուտ կ'ինայուի, և այն ատեն վտանգ կայ որ իմ հետս ամուսնանայ անանկ մարդ մը որ՝ գիտնալով հանդերձ թէ ես հարուստ եմ՝ կեղծէ, և ըսէ թէ զիս կը խնդրէ իմ անձնական արժանիքիս համար միայն։»

Նմանօրինակ պատճառներով տունը կը մնայ Օր. Գ. ալ։ Անցեալ տարի իրեն ներկայացեր ամէն տեսակէտով քաջայարմար երիտասարդ մը։ Օրիորդը ժամանակ խնդրեց այս երիտասարդին վարքն ու բարքն ուսումնասիրելու։ Բայց երիտասարդը վեց շաբաթ ետքն յայտարարից թէ այս խոստապահանջ օրիորդն իւր ճաշակին համաձայն չի գտներ։ Այս մերժողական պատասխան դրաւեց օրիորդն, որ հանկիր յիշատակ մը կը պահէ այն թեկնածուին վրայ, և անկէ ետքն ո՛չ մէկ թեկնածուի առաջարկն ընդունած ըլլալով, տունը կը մնայ։

Կը հաւատաք, հարստութեան պատճառաւ ամուրի մնացող օրիորդները բաւական պատկառելի թիւ մը կը ներկայացնեն այսօրուան Փարիզի մէջ։ Օրիորդ մ'ալ զոր կը յիշէ քրոնիկագիրն՝ կ'ըսէ թէ «Շատ ցաւալի է իմ ծնողքիս իրենց հարստութիւնն այնքան հռչակած ըլլալն։ Անոնց ունայնամտութեան երեսէն, ամուրի պիտի մեռնիմ. — ուրիշ բան է եթէ ինձ չավ հարուստ երիտասարդ մը գտնեմ՝, որուն համար ապահով ըլլամ թէ հարստութեան համար չի կարգուիր ինձ հետ։ Իրաւ, աղքատիկ երիտասարդներուն մէջ անշահախնդիրներ ալ կան, որք զիս ամուսնութեան ուզելով, անկեղծ և պարկեշտ զգացումէ մը կը թելադրին։ Բայց ինչպէ՞ս որոշելու է մէկը միւսէն։ Հարուստ օրիորդ մը ի՞նչպէս կրնայ համոզուիլ անշահախնդրութեան այնպիսի երիտասարդի որ ստակ մը չունի։»

Հակառակն ալ կը պատահի, արդարեւ։ Քրոնիկագիրը կը յիշէ նորապազմ ընտանիք մը, յորում բոլոր դրամը կնոջն է, և երիտասարդն իւր աղուոր դէմքէն զատ բան չունի։ Այնու հանդերձ երջանիկ են։ — Փարիզի ամենէն հարուստ օրիորդներէն մին համակրեցաւ բարեկիրթ այլ անկուտի երիտասարդի մը, և անոր հետ ամուսնանալ խնդրեց։ Երիտասարդին փափկանկատութեան դպաւ այս առաջարկ, այնքան հարուստ կնոջ մը ամուսնին ըլլալ առանց ինք բան մ'ունենալու։ Բայց վերջապէս օրիորդն յաղթեց անոր խղճահարութեան, և այսօր շատ երջանիկ ամուսիններ են։ —Բայց «Ֆոնդանդէն Աբան» յիշեցնող այսպիսի կենսագրութիւնք այսօր ցանցառ բացառութիւններ են Փարիզի մէջ։

Հարուստ օրիորդ մ'ալ, կարգուած պահուն, ապահով կարենալ ըլլալու համար ապագայ ամուսնոյն անշահախնդրութեան, պայման դրաւ որ հարստութիւն իւր ձեռքը մնայ, ինք մատակարարէ զայն, և այս դրամով ամուսինն ինչ ծախք որ ընէ, որոշեալ ժամանակներ հաշիւ տայ իրեն։ Ամուսինն համաձայնեցաւ։ Շատ սիրով էին։ Կինը կը գուրգուրար ամուսնոյն վրայ, անոր ամէն բաղձանքները կը կատարէր, բայց երբ կարգը գրամի գար, միշտ իրեն կը վերապահէր իշխանութիւնն։ Հետեւանքն այն եղաւ որ ամուսինը սուտ խօսքէ սկսաւ, ծախքերը խարդախելով իւրքսակը պարարելու հետամուտ դառնալ։ և վերջապէս, տան պէտքերուն ամէն հայթայթիչներուն հետ պայման դրաւորգնուած բաներէն հարիւրին տասնմի իրեն միջնորդչէք տան։ (Փարիզի բարքեր։) Առանին մատակարարութիւնն երկար ժամանակ այսպէս երթալէն ետքը, մարդը մատնուեցաւ օրին մէկն, երբ տիկնոջ հաշուոյն նոր ձիեր կը գնէր։ Այն ատեն առաջին և վերջին անգամ ըլլալով բուն վիճաբանութիւն մը տեղի ունեցաւ սիրասուն ամուսնոց մէջ։ Կինն, հասկնալով որ եղելութիւնը ճամբայ չէ այս, դրամական մատակարարութեան մասին իւր անվատահութեանց վերջ տուաւ, և ընտանիքին հարստութիւնը ամուսնելու համար իշխանութեան օրինաւոր չափն յանձնեց իւր ամուսնոյն։

Այս ամէն իրողութիւնք միւնոյն հետեւութեան չե՞ն տաներ զմեզ. այսինքն թէ Դրամն ի դիրեւ կը հանէ ամուսնութեան օրինաւոր նպատակներն, և նոյն իսկ ամուսնութիւնն անկարելութեան կը մատնէ, երբ փոխանակ պարզ «միջոց» մ'ըլլալու, «նպատակ» կը դառնայ ամուսնութեան մէջ։ Բ. Ֆ.

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆՔ։— Ղալաթիոյ Սակարանին մէջ կարծիք մը կը տիրէ թէ օսմ. արժեթուղթերն այսուհետեւ Թուրքիոյ մէջ սովորականէն աւելի գնորդ պիտի գտանեն. որովհետեւ 1875ի կարգադրութենէն ետքը Թուրքիոյ ժողովրդեան ձեռքը գտնուած օսմ. արժեթուղթք մեծ մասամբ պակաս էին, և անկէ ետքը բնիկ տարրը թուղթ գնել չէր յօժարած։ Այնն գրամատէր, մեծ թէ պզտիկ, կալուած չենելու և գնելու վրայ ինկած էր, անչարժ կալուածը նկատելով հասոյթի ամենէն ապահով միջոցը։ Բայց երկու չաբաթ առաջուան գօրաւոր երկրաշարժն ուժգնապէս ցնցեց անշարժ կալուածներու վրայ տիրող անկախաբար հաւատքն։ Այս մասին դէպք մը կը պատմուի։ Մարդ մը անցեալ տարի 1,300 ոսկի տրամադրելի ունենալով, կը խորհի կամ Ռումելիի Երկաթուղւոյ պարտատոմսերէ գնել և կամ վաճառատուն մը Մեծ Շուկային մէջ։ Երկաթուղին 80 ֆր.ի չըրջակաքը կը դեգերէր այն ատեններ։ Աւելի ճարպիկ կը ըլլայ խանութի մը։ Մարդն ի Գալաթաֆլար խանութ մը կը գնէ նոյն գումարով։ Արդէն վարձու տրուած ըլլալով, հագիւ վեց ամսական վարձքն ստացած էր, երբ երկրաշարժը տեղի կ'ունենայ, խանութը կը գնասուի չարաչար, այնպէս որ այսօր հազիւ 3—400 ոսկի կրնայ արժել։ Իսկ Երկաթուղին անկէ ի վեր բարձրացաւ 133 ֆր.ի։ Խախտած ըլլալով հասարակաց հաւատքը նոյն իսկ անշարժ կալուածի վրայ։ Կը կարծուի թէ քնիկ գրամագլուխներ որք ցարդ կը խուսափէին օսմ. արժեթուղթերէն, այսուհետեւ գէթ մասամբ պիտի զործածուին դարձեալ նոյն թուղթերէն գնելու։ որք ոչ երկրաշարժէ կը վախնան, ոչ ալ (ամուր արկղներու մէջ) կրակէ։—Այս պատճառներէ, կ'ըսեն, որ թէպէտ երկրաշարժէն կ. Պոլսոյ ժողովուրդը ծանրապէս մնասեցաւ։ բայց օսմ. թղթերը չկոտրեցան։—Այս վերջին հետեւութիւնն սխալ կը թուի մեզ։ զի ցարդ օսմ. արժեթուղթերը վեր տանողն և վեր բռնողը Կ. Պոլսոյ հասարակութիւնը չէր որ այն հասարակութեան մնասելովն այն թուղթեր իյնային։ Յայտնի է թէ եւրոպեան և օսմ. դրամատանց խմբակ մը օսմ. թուղթերը վեր կը բռնէ շահագիտութեան օրինաւոր գործողութեամբ մը, և մինչեւ իսկ կը հաւատայ թէ՝ եւրոպական հրապարակաց արդի վիճակին մէջ՝ օսմ. թուղթերն յոյժ շահաբեր են, և թողեալ հասուածից բարոյ մատակարարութեամբ, անոնց ապագայն ևս ապահովեալ է։ Այս զգացման վրայ ո՛ւ և է տպաւորութիւն չէր կրնար ընել Կ. Պոլսոյ երկրաշարժն, որ հետեւապէս չէր կրնար ազդեցութիւն ունենալ օսմ. արժեթղթոց ընթացքին վրայ։ Այս պատճառ յեւրոպա պիտական առաջնակարգ թուղթեր շատ վեր են։ Ֆրանսական 3% Ռենտն 100ն անցած է, ինչպէս 100ն անցած է անգլ. 2¾% Քոնսոլիտն ալ։ Դրամագլուխներն առատ են, և գնելիք թուղթ կը փնտռեն։ Այս պայմանաց բերումն է որ մեր թուղթեր ալ ոտկէ կը բռնուին։

ՔԱՂՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ կը շարունակէ վիճաբանութիւնները նախարարական ծրագրին վրայ, որոյ նպատակն է պատուհասել կարգ մը չարագործներն, որոց համար մինչեւ ցարդ բաւական պատիժ չկար ֆրանսական օրէնքին մէջ։ Անցեալ 10/22ի երեկոյն, դատական նախարար Պ. Կերէն յայտարարեց խորհրդարանական քննիչ յանձնաժողովին մէջ թէ կառավարութիւն յայտնիր նոյն պիտի խնդրէ երեսի. ժողովէն որ անփոփոխ քուէարկէ պատժական նոր օրէնքը, մերժելով ամէն փոփոխման հակառակարկներն որք չէին ընդունուած յանձնաժողովէն։ Նախարարութիւնն որոշեց վատահութեան խնդիր ընել իւր առաջարկին ընդունելութիւնը։ Հետեւեալ նոտին վարչապետ Պ. Տիւբիւի յայտարարեց թէ նախարարութիւնն այլ եւս ո՛ և է փոփոխման առաջարկ չընդունիր։ Ժամանակ է լմննելու, զի տիրող կարծիքն այս օրէնքին ժամ առաջ քուէարկումը կը պահանջէ։ Նախորդ վարչապետ Պ. Պրիսոն իւր յաջորդին յայտարարութիւնը չընդունեց, յիշեցնելով թէ քանի որ փոփոխման 3—4 առաջարկներ արդէն ընդունուած են, նախարարութիւնն իւր ծրագրին անփոփոխ քուէարկել տալու պահանջում չի կրնար ընել։ Հակառակ Պ. Պրիսոնի կարծիքին, ժողովն անփոփոխ ընդունեց Բ. յօդուածն։ Արմատականներէն մին ասոր վրայ ըսաւ թէ նարդէնն Գ.ի օրով Դեկտ. 2ի գրութիւնը վերահաստատել կ'ուզուի, բայց նախարարապետ Պ. Պիւռօ եւ առնել տուաւ այս դիտողութիւն, և երեսփոխանն ըսաւ թէ իւր դիտողութիւն վարչապետին համար էր միայն։ Յետոյ արմատական մ'ալ ելաւ դէմ խօսելու այն յօդուածին որուն համեմատ յիշեալ չարագործք այսուհետեւ պիտի դատուին ոչ թէ եղեռնադատ ատեանին այլ հասարակ պատժական դատարանին առջեւ։ Ժողովը սակայն իրաւունք տուաւ նախարարութեան, և հետեւապէս, այս չարագործք այսուհետեւ երդուելոց առջեւ պիտի չդատուին, այլ հասարակ դատարաններու առջեւ։ զի երդուեալ քաղաքացիք կը պաշտօնավարեն եղեռնադատ ատեաններու մէջ միայն, իսկ պատժական պարզ դատարանաց մէջ տարատանելոյն յանցաւոր ըլլալը թէ ոչ, ինչպէս և պատժոյն տեսակն ու չափը դատաւորք կ'որոշեն։ Արմատական ամենէն պերճախօս պեսերէն Պ. Բէլդան քննադատեց այն տրամադրութիւն որուն համեմատ պատժական դատարանք իրաւունք պիտի ունենան «յաւելուածական պատիժ» մը տալու, դատապարտեալն աքսորելով Ֆրանսական հեռաւոր գաղթականութիւններէն մին, օրինակի համար Նոր Քալէտոնիա։ Նկարագրեց այն տենդոտ և վատառողջ կլիմային տակ ապրելու անպատեհութիւններն, և հարցուց թէ միայն խօսքի մը պատճառաւ ինչո՛ւ համար Ֆրանսայէն մինչեւ հոն ղրկուին։ Ասոր կարուկ պատասխան մը տուաւ դատական նախարարն, հարցնելով թէ «չէ՞ մի որ այն վատառողջ գաղթականութեան մէջ կը գտնուին Ֆրանսայի պահպան զօրքեր և Ֆրանսայի քաղաքային և զինուորական պաշտօնեաներ՝ կառավարութեան համար։ Մինչեւ այս տնմեղներ հոգի չունի՞ն որ պարտաւորութեան զգայմամբ հոն կը գտնուին։ Զարագործներուն գալով, եթէ չեն ուզեր Նոր Քալէտոնիա ղրկուիլ, այս օրէնքով արգիլուած խօսքերն ու գործքերը թող չընեն։ Ո՞վ կը համարձակի զիրենք Նոր Քալէտոնիա ղրկել իրենց չգործած մէկ յանցանքին համար։ Կառավարութիւնն օրէնքն այս մասին խստացնելով, չար մարդոց աչքը վախցնել կ'ուզէ։ Մինչեւ իրաւունք չունի՞։» Ժողովը 128ի դէմ 327 քուէի ստուար մեծամասնութեամբ իրաւունք տուաւ նախարարին։

ԴԷՊԵՐԸՆ Ի ՌՈՒՍԻԱ.— Թէպէտ այս պահուս Փիգերպոլուկի մէջ հնտասը սարսափելի կոտորած կ'ընէ, բայց կը դիտուի որ գոհերը գործաւոր և աղքատ դասերէն են միայն, որոցմէ շատեր անհոգութեամբ խմած էին Նեւա գետին ջրանցներուն ջուրը։ Հնտասին խեղճ դասերու մէջ գործած նախճիրը մէկէն ի մէկ ամենուն աչքը բացաւ, և կիսա ժողովուրդն ինք մեծապոյն զգուշութիւն ի գործ կը դնէ։ Արբեցութիւնն զգալապէս պակասած է և քաղաքային իշխանութեանց բարւոք տնօրէնութեան շնորհիւ, ամէն փողոցի մէջ տակառներով եռացեալ ջուր կը բաշխուի ժողովրդեան, որ խմելու համար ուրիշ ջուր չի գործածեր։ Ամէն փողոցի մէջ կան նաեւ գոփչ գործիք։ Ժողովրդային դասակարգերուն մէջ բարեպաշտութիւնն ալ աւելցած է։—Վերջին լուրերուն նայելով, հնտասը պակասած է ի Քեպերսպուրգ, բազդատմամբ նախընթաց շաբթուն։

ԼԷՕՊԻԼԻ ԱՇՏԱՐԱԿԸ պէ՞տք է վար առնել թէ ոչ։ — Այս խնդրով կը զբաղի 1900ի Փարիզեան Արուեստահանդէսի յանձնաժողովն, որոյ անդամներէն ոմանք վար առնելու կողմն են, առարկելով թէ գեղարուեստից մայրաքաղաքի մը համար որպէս է Փարիզ՝ Էյֆէլի Աշտարակը գեղեցկութիւն մը չէ, գիտական արժէք մը չունի, և Փարիզցիներուն առաջին հետաքրքրութեան յարձակէն ի վեր, շահեկան նորութիւն մ'ալ չէ։ Արդէն, զայն չենող Ընկերութիւնը ծախքը չատոնց հանած և կլորիկ չաս մ'ալ ըրած է, և չենող ճարտարապետին՝ Էյֆէլի համաչա չատ կոորած է Բանամայի գայթակղութեանց պատճառու։— Բայց Աշտարակին չենուած պահուն պայմանադրուած ըլլալով թէ 1909 թուականին այն Աշտարակ Փարիզի քաղաքային վարչութեան պիտի անցնի, այս վարչութիւն չուզեր որ վար առնուի և իւր կողմէ անդամ մը յանձնաժողովին մէջ ըսաւ թէ քանի որ ցարդ ո՛չ մէկ ազգ ասանկ աշտարակ մը կրցաւ կանգնել, պէտք է խնայել անոր, և պահել ի վայելս Փարիզի բազմաթիւ այցելուներուն, որք միշտ մեծապէս հետաքրքրուած են անոր։ Բաց ասոնք, ըսաւ, պատերազմի ժամանակ Ֆոնդէնպլոյի և Ռուանի հետ նշանով խօսելու համար էյֆէլի աշտարակն օգտակար կ'ըլլայ։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 26 Յուլիս.— Երեսփ. ժողովն 163ի դէմ 268 քուէով ընդունեց կարգ մը չարագործներու դէմ նոխարարական ծրագրին ամբողջութիւնը։

—Մերակոյտն յանձնաժողով մը կարգեց Երեսփ. ժողովէն քուէարկեալ վերոյիշեալ ծրագրին համար։ Յանձնաժողովն բոլոր անդամք ընդունելութեան կոչին են։

—Երէկ, Երդ յօդուածին վիճաբանութեան պահուն, որ մասիոյ կը վերաբերի, մէջտեղէն մը պատահեցաւ լրագրներուն յատկացեալ բեմին մէջ։ Ատենապետը պարպել տուաւ այն բեմը։ Պ. Կերէն (դատական նախարարն) յայտարարեց, նիստին վերսկսելուն, թէ այս օրէնքով յիշուած դատերուն արձանագրութիւնք թէեւ պիտի չհրատարակին, բայց դատավճիռք պիտի ամբողջ լրագրաց մէջ։ Ժողովն, այս 5րդ յօդուածի դէմ ներկայացեալ ամէն առաջարկները մերժելով, անփոփոխ քուէարկեց զայն 147ի դէմ 314 քուէով։

—Այս նստի մէջ տեղի ունեցած բանակռիւին հետեւանօք, նախկին վարչապետ Պ. Ռուվիէ ի մենամարտ հրաւիրեց զՊ. Ժօռատան։ Բայց ատենապետը միջամտեց, եւ ատենագրութենէ վերցնել տուաւ Պ. Ժօռատանի վիրաւորիչ խօսքը Պ. Ռուվիէի դէմ։ Ասոր վրայ, վկայներն ըսին թէ մենամարտի տեղի չմնաց։

ԵՌՈՒՀԱՄԱ, 25.— Ճարտնցի զօրքերը կը քալեն չինական դիրքերուն վրայ։ Ճակատամարտի լուրին կը սպասուի վայրկենէ ի վայրկեան։

ԹԻԵՆ-ՋԻՆ.—Չինական իշխանութիւնք կարեւորութիւն չեն տար տեղի ունեցած ընդհարման, եւ չեն կարծեր որ պատերազմ ծագի մեռապէս։ Ի Սէուլ (Քորէայի մայրաքաղաքը) Չինացիք զօրախումբ մը միայն ունէին ի պաշտպանութիւն իրենց դեսպանատան։

ԼՈՆՏՈՆ, 26.— կը կարծուի թէ Չինու և Ճապոնի միջեւ պատերազմին առաջքը պիտի առնուի։

—Անգլիոյ Պանքային պահեստից հաւաքատութիւնն է այս շաբթու 66·63 %։

ՓԻԹԵՐՍԲՈՒՐԳ. — Զարը վաղը կ'երթայ Գրանսօֆ-Սելցի բանակեցողը, բանակին մեծ ուղղափառներուն առթիւ։ Իւր աղջկան ամուսնութիւնն օգոստ. 6ին (Ն. Տ.) տեղի պիտի ունենայ։

ԾԱԽՈՒ ԱՐՍԱ.— Իւսկիւտար, Պաղար-Պաշը Գերեզմանատան դրան ճիշդ դէմը, 10 կանգուն երեսով և 50 կանգուն խորութեամբ, ընդամենը 500 կանգուն արաս մը ծախու է։ Ուզողը կրնայ դիմել Աբդ-Էլլահի Տպարանը։ Թիւ 35 1—3

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԳ

Phœnix Fire Office

Ֆինիքս ընկերութեան գրասենեակները փոխադրուած են Ղալաթիա Պանք Օթօմանի վարի քովը ի Վիմալիս խան, գետնայարկ թիւ 1։

Հ. ՍՈՒԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
2—3 Ընդհ. գործակալ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Պատրիարքական Դեր. Փոխանորդ Հայրը պաշտօնագրով մը Դատական և Կրօնական գործոց Նախարարութեան հաղորդեց՝ Պատրիարքական տեղապահի ընտրութեան համար չորեքշաբթի օրը գումարուած խառն ժողովոյ նատին արդիւնքը։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Սահակ-Մեսրոպեան միացեալ աշխատութիւնն՝ որ բարեյիշատակ Յովսէփ Իզմիրլեանցի կողմէ հաստատուած է, պիտի կատարուի յառաջիկայ 1895 տարուոյ Սրբոյ Թարգմանչաց տօնի օրն, Ազգային Պատրիարքարանի ի Կ. Պոլիս։ Հետեւաբար այսու յայտարարութեամբ կը հրաւիրուին այն հեղինակներն ու բանասէրներն, որ ունին ազգային լեզուաքննութեան և հնախօսութեան վերաբերեալ երկասիրութիւններ, ձեռագիր կամ տպագիր, և որ կը փափագին մասնակցիլ միացեալ աշխատութեան, յուղարկել զայնս առ Ամն. Ս. Պատրիարք Հայրն, ի Կ. Պոլիս, մինչև 31 դեկտ. ներկայ տարւոյ։

Տպագիր երկասիրութիւնք հարկ է որ երեք օրինակ յուղարկուին, և ձեռագիր՝ մի օրինակ, որք ետ չեն արուիր։

Ի Պատրիարքարանի Հայոց
Կ. Պոլիս

15/27 Յուլիս 94

Մարդիգիզէն կը հաղորդեն մեզ թէ Ներչատուհան վարժարանի չէնքը մասամբ վրան և բոլորովին անբնակելի դարձած է։ Սակայն, այդ կրթական հաստատութեան հիմնադիր-տնօրէնը՝ Դարբիէլ էֆ. Ներչատուհ, որ անխոնջ աշխատող մէն է և ընդհատել չուզեր իր խանգաղ յանձնուած տղայոց դաստիարակութեան գործը, բացօթեայ տեղ մը, վրանի մը տակ հաւաքելով զանոնք, դասախօսութիւնները շարունակելու վրայ է։

Ներչատուհ էֆ.ի այս յարատեւութիւնը գոհունակութեամբ կ'դիտուի թարմի ազգայիններէն։

ՀԻՆԳՓԻՆ ՀՈՒՐԵՐ

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՉԵԿՈՒՑՈՒՄ

Վեհ. Սուլթանին բարձր նախագահութեամբ Քաղաքապետութեան պաշտօնատան մէջ կազմեալ նպաստամատոյց յանձնաժողովն մինչեւ երեկ հետեւեալ գումարները գանձած է ի նպաստ երկրաշարժէ վնասելոց. ՀՐՇ.

Նախորդ ցուցակի գումարը	1,463,479
Ղալաթիոյ սեղանաւորներէն Պ. Թէօոթոր Մաւրօկօրտատօ	5400
Պայիսի հանքին ընկերութիւնը	5400
Կրթական նախարարութեան պաշտօնեայք և բարտուղարք	5400
Արիստակէս էֆ. Աղարեան որդիք եւ հղբայրը	21,600
Մահճաբարձ կառաւուրբերու Ընկ. տնօրէն Պ. Նակէլմաքէրս	950
Գումար	1,502,229

Գ Ա Ի Ա Ն Ն Ե Ր Է Ն

Նեբքին գործոյ նախարարութեան ուղղեալ հեռագիրներ.

ՊՐՈՒՍԱ, 13 յուլիս

Աղջի գիւղը ժամ 5ին Այվալըքի մէջ թեթեւ ցնցում մը զգացուած է, բայց վտանգաւոր հետեւանք չէ ունեցած։

ԱՐԵՒՊՆԶԱԳՈՍ, 13 յուլիս

Աղջի գիւղերը ժամ 4½ին ու 7ին Միտիլի Սաֆրի անուն տեղը երկու անգամ երկրաշարժի ցնցումներ զգացուած են, առանց վնասակար հետեւանք մը ունենալու։

* * *

ՇՈՒՆԱՑԻՆ ՎԵՐԱՇԻՆՈՒԹԻՒՆԸ

Մանրէ.— զրոյց մը կը լսէ, թէ Օսմ. կայս. Պանքան մնադիր է ինք ստանձնել Պոլսոյ Շուկային ամբողջական վերաշինութիւնը, պայմանս որ իւրաքանչիւր խանութի վարձակալութեան գնոյն 100ին 15ը վար դնէ, իր ծախսած գումարին իբր տոկոս։ Դիտավճար։

* * *

ԶՈՆԳԱԶՈՆԳ

Սթէնլիի Դիտարանին տնօրէն Պ. Էժինիսիսի,—որ՝ ինչպէս ծանուցուեցաւ՝ մայրաքաղաքս եկած է ուսումնասիրութիւններ ընելու համար վերջին երկրաշարժին վրայ,—տրամադրութեան ներքեւ չոգեմակոյկ մը դրուած է։ Իր պտոյտներուն կ'ընկերակցին Գումարի էֆէնտի և Էմիլ էֆէնտի Լաքուան։

—Լ. Հէրզլոթ կը յիշատակէ վախկոտութեան ծիծաղելի տեսարան մը, որ տեղի ունեցեր է չորեքշաբթի օրը ժամը իններին, Գարաքէօյի հրապարակին վրայ։ Մարդ մը ճէնիօ ճաշարանին վերև գտնուող պատուհանի մը յանկարծ գոցուելէն զարհուրելով, կը կարծէ որ երկրաշարժի ցնցում մը կը պատահի և բոլոր ուժովը կը սկսի դէպ ի կամուրջ վազել։ Ուրիշ մարդիկ և ճաշարանին մէջ նստած մէկ քանի յաճախորդներ անոր ետեւէն կը վազեն, առանց հասկնալու թէ ի՞նչ տեղի ունեցած էր, և ակնթարթի մը մէջ կամուրջին վրայ կը գտնուին ինքզինքներն, բերանին բաց, լեղուներն դուրս, աչքերնին չորս կողմ պտտցնելով, կարծես սպասելով որ երկիրը իրենց վրայ պիտի փլի և ոչնչացնէ զիրենք։ Եթէ այդ միջոցին իրենցմէ մէկը կամուրջին վանդակորմին վրայէն ցատքէր և ծովը նետուէր, հաւանական է որ միւսներն ալ իրեն հետեւէին, ոչխարներու պէս։

Նմանօրինակ դէպք մըն ալ չորեքշաբթի գիշեր տեղի ունեցեր է Թոփանէի Մատ Ռոտոլֆի փողոցին մէջ, որ Ղալաթիայէն Բերա կը տանի։ Ժամը 4ին մօտ, թաղին քնակիչներէն շատեր, մէկ մէկ թիթեղէ թաղ ձեռուընին, Տերբոսի աղբիւրին գլուխը շարուած՝ իրենց կարգին կը սպասէին ջուր առնելու համար, երբոր վերէն երկու ձիու լծուած կառք մը, որուն վրայ կառապան չի կար, իրենց վրայ արշաւեց։ Ձիերը, որոնք կառղած էին, գացին զարնուեցան թիթեղէ դղեակներուն, տակնուվրայ ընելով զանոնք։

Դիւրին է երեւակայել առաջ եկած աղմուկը։ Փողոցը գառիվար ըլլալով, դպլերը քսան մեղր տեղ գլորեցան սկսելի ժխոյով մը։ Դպլերուն տէրերուն աղաղակները, կառքին յառաջ բերած գղրդիւնը, ամէն բան կարծեցնել տուաւ թաղին բնակիչներուն որոնք արդէն կը քնանային թէ երկրաշարժի նոր ցնցում մը պատահած է։ Ուան ատեն կին երկմսոր՝ գիշերնոցով տուներէն դուրս նետուեցան աղաղակներ արձակելով։ Քիչ հոգը ամէն բան հասկցուեցաւ, բայց ամենուն ալ դէմքերը սարսափէն գժգունած էին։

ՊՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Գօնեաի Նէվշէհիր գիւղը գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Հասան պէյ, գայմագամ Ալաթիէի, եւ իրեն յաջորդեց Նահանգին կրթական տնօրէն Բեհմիլ պէյ։ Գրուեցաւ տեղւոյն կուսակալութեան որ այդ երկու պաշտօնեայք կատարեն օրինական երդումը։

Միլիվայութեան ատիճան տրուեցաւ Իզմիրի պահեստի զօրաց գնդապետ Ալի պէյի, որ Զ. զօրաբանակին (Պաղատ) պիտոյից ճիւղին նախագահ անուանեցաւ։

Լիւգամի ոսկի չքադրամ արուեցաւ Թէսգիրգամը Շեղիլիէ ժողովին նախագահ Օսման Բեհմիլ էֆէնտիի։

Երկրագործական արժանի չքադրամ՝ Պոլճա Ատա (Թէնէդոս) կղզւոյն գայմագամ Եուսուֆ պէյի։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ.— Սպանիական կառավարութիւնը Կ-ոլոյ Գ. պատուանշանի առաջին ատիճանը նուիրած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։ Կայսերական Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

—Սերպիոյ Լիտաւորը Թ-ուէ պատուանշանի երրորդ ատիճանը նուիրած է կայս. Ս�-ֆանէ շոգենաւին հրամանատարի օգնական դեր-գնդապետ Բէմզի պէյի։

ՆԷՕԼՕԳՈՍ լրագիրը մէկ շաբաթուան դադարման դատապարտուած է Տպագրական Տեսչութեան հետեւեալ պաշտօնագրով։

Նէօլոգոս լրագիրը կանոնաց հակառակող ընթացքի մէջ գտնուած եւ ճշմարտութեան հակառակ հրատարակութիւններ ըրած ըլլալով, այսօրուընէ սկսեալ մէկ շաբաթուան դադարման դատապարտուած է։

22 Մուհարրէմ 1312
14 Յուլիս 1310

ԼՅՏԻՐՆԷԻ մէ

—Սամսոնի և Իմեայի մէջ հանրային առողջութիւնը գոհայուցիչ է։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ժողովը երէկ արտասովոր կերպով ի նիստ գումարուեցաւ։

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ դիւանին համար ընտրելի ներկայացող անձանց քննութիւնքն երէկ չարունակուելով տասնմէկ ընտրելիներ քննուեցան եւ օրը տարաժամած ըլլալով միւսներուն քննութիւնը վաղուան յետաձգուեցաւ։

ՇԵՐԱՄԻ հունտերուն նկատմամբ պատրաստուած կանոնագիրն, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, յառաջիկայ տարիէն սկսեալ գործադրութեան պիտի դրուի։

ԹՕՐԲԻՏՕ.—Նաւային սպայներ երէկ քննեցին այն թորբիտոն, որ Գերմանիայ մէջ կայս. կառավարութեան հաշոյն շինուելով առջի օրը Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանած էր։ Սպայք յետ քննութեան հաստատեցին թէ թորբիտոն բոլորովին կը համապատասխաներ կնքեալ պայմանագրութեան։ Կայմին վրայ օսմանեան գրոյը պարզուեցաւ։

Թորբիտոն Բիէլէն Պոլիս 20 օրէն եկած է՝ չատ մը տեղեր հանգիպելով և փոթորիկներու ատեն նաւահանգիստներու մէջ կենալով։

Մեքենան 2500 ձիու ոյժ ունի և ժամը քառասունս մղոն արագութիւն։

ԼՈՆՏՈՆԻ օսմանեան դեսպանատան նաւային կցորդ կարգուած է հաղարապետ Ղալիպ պէյ, որդի Մովսային նախարարութեան առաջին թիկնապահ Աթէջ Մէհմէտ փաշայի։ Ղալիպ պէյ յառաջիկայ շաբթօն Լոնտոն պիտի ուղեւորի և իր նախորդը դեր-գնդապետ Իսմայիլ պէյ մայրաքաղաք պիտի գայ։

ՇԱՔԻՐ ՓԱՇԱ.—Կայս. անձնական ըսպայակոյտին Ֆէրիկ և Կայս. երկրորդ թիկնապահ Շաքիր փաշա, որ մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ էր, ապաքինած է։

ԷՍԿԻՇԵՀԷՐԻՆ կը գրեն Նէոլոյոսի թէ քաղաքէն երկու ժամ հեռու Տէրվէնտ գիւղին մօտ աւազակներու խումբ մը անցեալ շաբաթ օր յարձակեր է մէկ քանի խանութպանի և հրեայ սարաֆի մը վրայ ու բոնք ամէն շաբաթ Իզմիրի շուկան կերթան իրենց առեւտուրին համար։ Այդ խանութպանները, իրենց ապրանքը ծախելէ յետոյ ետ կը դառնային, երբոր գիշերը յարձակում կրեցին աւազակներէն, որոնք գարանակալ կը սպասէին։ Աւազակներն անոնց վրայէն յարձակելով 200 ոսկի, 7 բէկվրէր, 8 ժամացոյց և զանազան ուրիշ առարկաներ, հեռացեր են։ Ֆիչ եռքը սակայն, Ռէժիի դէտերուն գլխաւորը, Ալպանիացի Մուրթէզա, իր մարդերովը յաջողեր է ձերբակալել աւազակներէն մին որ Էսկի-Շէհրի իշխանութեանց յանձնուեր է։ Մուրթէզա թեթեւապէս վիրաւորեր է կռուին ատեն։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԱՐԿԱԾ. — Առջի օրը, Թրամուէյի կառք մը Բանկալթիի գծին վրայ սասպեց Ժորժ անուն ծերունի մը որ գլխէն ու ազդրերէն թեթեւապէս վիրաւորուեցաւ։ Խեղճ մարդը Ֆէլիքս Թէոտիմանի դեղարանը փոխադրուեցաւ, ուր նախնական դարմանները տալէ ետք, Թաղապետական հիւանդոցը ղրկեցին։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ իրաւասութեանը ենթարկեալ գաւառներու ոստիկան-ղիւուրաց գնդապետ կարգուած է Հիւսէյին պէյ։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ. — Էսկիշէհէրէն մինչեւ Գոնիա չինուելիք երկաթուղւոյն Քէօթահեայի և Դարահիսարի մէջտեղը գտնուած մասին չինութիւնն աւարտած է և մինչեւ մէկ ամիս կամուրջներու կառուցումը պիտի կատարուի։ Կայարանը պիտի չինուի քաղաքէն մէկ ժամ հեռուն գտնուած Ալթը Բունար անուն տեղը։

ՆԱԻԱՑԻՆ Ֆէրիզ Վասա փաշա երէկ Լոնտոն ուղեւորեցաւ։

ԹԷՔԻԼ գաւառին (Գոնիա) նախորդ կառավարիչ Մուսթաֆա փաշայի հանգստեան թաշակ յատկացուած է։

ԱՇՏԸՆԻ նահանգին ճամբաները նորոգելու համար նորէն երեք երկրաչափներ և տասնըհինգի չափ երկրաչափի օգնականներ պիտի կարգուին։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ գործարանաց պէտքին յատուկ բուրդը պիտի գնուի Իզմիտէն և չրջականներէն։ Սպարապետի Դրան կողմէ յատուկ պաշտօնեայ մը ղրկուած է հոն այդ գնումը կատարելու համար։

ԳԵՐՄԱՆԱՑԻ Կրօվիքօֆ փաշա, ուսուցիչ թնդանօթաձիգ զօրաց, երէկ Պելլին ուղեւորեցաւ արձակուրդով։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ երևելիներէն Էօմէր Լութֆի փաշա, Հիւսէյին փաշա, Դասրմ փաշա և Մուբրամ փաշա Պերութ գացեր են ամառուան եղանակն անցընելու համար։

ՁԱԲԱՂԱՅԻ եւ Պէյքօզի կողմերը երեւան եկած անասուններու հիւանդութիւնը բոլորովին անհետացած է մեռած առնուած մկնցներու չնորհիւ։

ՊԵՏԱԿԱՆ խորհրդոյ նախնական դատարանն երէկ դատեց Բերայի ոստիկանատան ոստիկան եւ աւանդներու արձանագրիչ կարպետ էֆէնտին, որ նոյն պաշտօնատունէն գողցուած գոյքերու համար դատաստանի ենթարկուած էր։ Դատարանը նկատելով որ Կարպետ էֆէնտի կարգ մը գոյքեր ժամանակին մեռնհասաս։ Օդէսա է դառնում նաեւ Կոլո-Մբէա շոգենաւը չհասցնելով որ ընդհարումից բաւական վնասուած է լինում։

Օդէսայից անմիջապէս երկու շոգենաւ են ուղարկում ազատի տեղը ջրասոյզներով ծովի յատակից խեղդուածների դիակներն և ապրանքը հանելու։

Նոյն տեղն են գնացել քննիչը, պրոկուրորը և այլն։

ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կիրակնօրեայ դասախօսութեանց հետեւողներուն բաղձանքին համաձայն արձակուրդ չունինք։ Դասերը, ամեն կիրակի, որոշեալ ժամուն պիտի շարունակուին կանոնաւորապէս։

Եօթն ամսոյ շրջանին մէջ չորս անգամ բացակայ ուսանողը հրաժարեալ պիտի համարուին

33 ՅԱՎՈՒԹ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ

ՎԻՍԱԳՐԱՏՈՒՆ, ԿԱՇՎԱՏՈՒՆ ԵՒ ԳՐԱՏՈՒՆ

Գ. Պաղտատլեան

ՑՈՒՅՑԱԿ ԳՐՈՑ

ՀԱՆԵՐՁ ՁԱՆԱԶԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՍՐՁ

Գրատունս երկրորդ անգամ ի լոյս ընծայած է սոյն զեկոյցին եւ սիրուն Գրագանկն ուր ամփոփուած է։

Ա. Իրեն սեպհական գրքերն, որոց պարունակութեան մասին կուգայ ուրոյն պիտանի ծանօթութիւններ իրենց գներով։

Բ. Հրապարակի վրայ յանախեալ զարոցական, գիտական, գրական եւ այլ ամեն տեսակ գրոց ճոխ ցանկ մը իրենց գներով։

Գ. Պատուական գործացան այն է՝ Տպարանի, Վիմագրատան, Կազմատան եւ Գրատուն-Թղթավաճառանոցի վերաբերեալ տեղեկութիւններ։

Դ. Հանսի Թուրքիոյ Ազգասարութեան սակագնոց մասին կարեւոր գիտելիք, ուր միասին ցուցուած է Նամակներու, Թղթերու, Գրքերու, Նմոյշներու եւայլ եւայլ Աւանդներու սահմանեալ փոխադրութեան գներ հեռաւորութեան շրջանակաց համաձայն։

Ե. Հեռագրական կանոնագիր եւ սակագին հանսի Թուրքիոյ։

Զ. Հանմնասական արժէք օտար դրամոց։

Է. Դրոշմանշանի կանոնագիր եւ ցուցակը փոխադրաց վերջին 1894 տարւոյ ապրանքներուն։

Ը. Մշտնջենական օրացոյց գիտարանական ապարդիւնաստեղծութիւնք մէջ գրուած տեղեկութիւնք, 1000 մինչեւ 2400 տարիներու սահմանին հարմարեալ։

Գրացուցակս Ա. տարբերակներ ինչ ինչ գիտելիք գիտելիքներ պարունակեալ։ Գրքերս ունեցող Ամ. ոչ՝ ան ի գրքոյն [illegible] ուրբ գրքանվեր ապրանքին [illegible] մէջ, ուստի այս անգամ [illegible] տարբերակներ [illegible] ամենանվեր անուանի [illegible] ուրեմն միայն ասենն եւ մենք [illegible] ոչ ոքս ցիրն։

ՏՈՌԹՈՐ ՍԻՄՈՆ ԱԲՈՍՈՒԼՏԷՍ

Բժիշկ եէսի-Գուլէի յունաց հիւանդանոցին, մասնագէտ ուղղային հիւանդութիւններու, ողնածուծի և ջիղերու, ինչպէս նաև մտաւորական հիւանդութիւններու, (անդամալուծութիւն, կաթուած, դիւերահարութիւն տղաներու, յոգնաւ, լուսնոտութիւն, կանանց ջղախտութիւն, գլխացաւ, ուղղաստաց և ջիղերու տկարացում և այլն)։

Հիւանդ կը նայի կէսօրէն ետք ժամը 3էն 5։ Բերա, Թաքսիմ, Սբրա Սիլվի փողոց, թիւ 162, յունական Զարրիոն վարժարանին դէմը։ 1071 20—35

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ.. 10,000,000 անգլ. ոսկի

Կենտրոնատեղի Ղալաթիա

ԴՈՒՇԱՆԱԼՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈԼԻՍ

Հաւիրեալ փողոց, Թոմաքի խան

ԴՐԱՄԵՆԵՂԻ Ի ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 190

ԴԱՇԱՆԱՐ ԴՐԱՄԱՆԱԼՈՒԹԻՒՆԴՐ Ի ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ Ի ՓԱՐԻԶ

Մասնաճիւղեր

Անգարա, Պուրսա, Իզմիտ, Ռուսճուք, Սամսոն, Սիւրմէն, Սեւանիկ, Այնաբ, Գրուսա, Նեգրիկի, Սամսոն, Հայէպ, Դամասկոս, Նիրօսիա, Իզմիր, Ալեքսանդրիա, Գոնիա, Ուշար, Սոֆիա, Ադր. Պոլիս, Լառնարա, Փիլիպէ, Տրապիզոն, Էնկլիւզի, Քարիզ, Բօր-Սայիտ

Պարտամուղներու եւ արժէքներու յանձման փոխարէն սակ փոխ կը տրուի որոշ պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով։

Դրամագլուխ արժէքներու։

Հանում փոխանակագրերու, չէկերու, պարտամուղներու եւ հեռագրական հրամանագրերու Թուրքիոյ եւ արտասահմանի զանազան քաղաքներուն վրայ։

Բացում ընթացիկ հաշիւներու, պահպանում արժեթուղթերու եւ արժէքաւոր նիւթերու։

Գանձում կուպոնների, արժէքներու՝ Թուրքիոյ եւ արտասահմանի վրայ։ Վաճառում եւ գնում դրամներու։

Օսմ. կայս. Պանքան կ'ընդունի դրամական ադանդներ որոշ պայմանաժամով եւ հետեւեալ հաստատ տոկոսի սակերով.

Տարին 2½% մէկ տարուան պայմանաժամով աւանդի համար։

Տարին 1½% վեց ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար։

Տարին 1% երկու ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար։

Տարին 1% երեք ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար։

ՊՈԼՍՈՅ ԴՈՒՇԱՆԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը ստանձնէ բոլոր վերոյիշեալ գործողութիւնները եւ բաց աստի փոխատուութիւններ կ'ընէ ապրանքներու վրայ եւ ապրանքներ կ'ընդունի իրը աւանդ։

Բերան գրամեղեկոյն ալ կը կատարէ Պանքան բոլոր այս գործողութիւնները բաց ի ապրանքներէն։ Ակնոց գան, օրուան գնովը կը ծախէ եւ կը գնէ՝ անմիջական յանձնումով, վիճակահանութեան զանազան թուղթեր, ինչպէս, Փարիզ քաղաքին պարտատոմսներ, օսմանեան պարտատոմսներ, հելլենական պարտատոմսներ, Բանամայի պարտատոմսներ, եւ այլն եւայլն։

ՊՈԼՍՈՅ ԴՈՒՇԱՆԱԼՈՒԹԻՒՆԸ եւ ԲԵՐԱՅ ԳՐԱՄԵՆԵՂԻՆ կը ծախեն նաեւ օսմ. պարտամուղներու քուպոնիներ, եւ արժեթուղթեր կ'ընդունին, ընթացիկ հաշուով, մինչեւ 30 օսմ. ոսկի, տարին 3½ տոկոսով։

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍԷՆ ՇՈՒՆԵՆԱՑԻՆ ԸՆԿ.

Քայրօ շոգենաւը, նաւապետ Պէրբարբ, ընդհանուր վաճառքով Հրէն մեկնած է ամսոյս 24ին և օգոստ. 6ին հոս կ'սպասուի։

Ո—րդէնօ շոգենաւը, նաւապետ Բրը, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հրէ և օգոստոս 3ին պիտի մեկնի Պոլսոյ համար։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

15/27 յուլիս 1894

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոց Անուանական Գիները	Տոկոս %	Անուանը Արժեթղթոց	Թուականը	Ընթացիկ Գիներ Գոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,183,872	100	1	Բոնսոլիտ Սէրի A	1831	64 —	61 —
» 10,241,048	100	1	» » B		39 ½	39 20
» 30,332,311	100	1	» » C		— —	28 —
» 43,963,396	100	1	» » D		26 36	26 35
Ֆր. 798,000,000	400	—	Բումելիի երկաթուղի	1870	131 —	129 25
Ա. Ո. 4,545,000	100	4	Օսմանիէ	1890	96 —	96 —
Ֆր. 135,631,180	500	5	Բրիորիէ	1890	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,938	Ֆր. 500	5	Մարսային Պարտաթուղթ	1836	— —	— —
	Ղոլիրով. տուգամ 20	Լոտ. մոգի 10				
Ա. Ո. 10,000,000	20	10	Պանք Օթոման	1863	— —	— —
Օ. Ո. 550,000	22	11	Ֆրէտի ժէնէրալ Օթոման	1869	8 25	8 22
Ա. Ո. 600,000	10	6	Պանք տը Բոնսոանպլինոր	1872	3 18	3 18
» 600,000	10	5	Սօս. Օթ. տը Շանժ է տը Վայ.	1872	4 30	4 30
Ֆր. 14,000,000	140	140	Բաժնեթուղթ. Լաւրիումի Հանրին	1873	41 50	39 —
» 45,000,000	500	300	Անատոլուի (Բաժնեթուղթ	1839	300 —	300 —
» 80,000,000	500	500	Երկաթուղիք (Պարտաթղթ.		470 —	470 —
Օ. Ո. 200,000	20	8	Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ	1832	6 —	5 97½
Ֆր. 709,506	500	500	(Պարտաթուղթ		520 —	521 —
Ֆր. 100,000,000	500	200	Սամ. Ռէժի	1883	18 35	18 33
Ա. Ո. 110,000	1.40	1.40	Սամ. Սիկարէթ	1892	1 87½	1 75
Օ. Ո. 440,000	11	5½	Սամ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	6 40	6 40
Ֆր. 20,000,000	500	500	Ջրի Ընկերութիւն, Տէրբոս	1832	355 —	352 —

ՍԹԻԼԱՆ (Բրիմ) Ի ԼՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	1	80
1 ամսուան հ-մար	—	—
1 օրուան համար	—	60
Ռոբրոբ	—	—
Կանոնիկ (Հէվալէսիզ)	—	40
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈՒՆԱԳԱՐՈՅ		
Լոնտոն 3 ամիս Դրշ.	109	7/8
Փարիզ » Ֆր.	22	92½
Վիեննա 8 օրուան Ֆիորր.	11	35
Պերլին չէք Մարք.	18	50

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ ԼՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	3	—
1 ամսուան համար »	6	—
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 դրշ.էն	110	08
20 Ֆլորինոց	87	22
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Ֆրիմից	51	15
Բուլպ Պղնձադրամ	—	—
Մէջիտիյէ	108	—
Մարը արծաթ	102	20
Մէջարիք	98	—
Տոկոս Ղարաֆիայ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 26 Յուլիս		
Բոնսոլիտ մամ. 3 Կնիկ. Ֆր.	39	56
» » C »	27	10
D (Բացուած »	24	57
D (Փոցուած »	24	52
Բումելիի երկաթուղի »	130	37
Բրիորիզէ »	480	—
Մարսային Պարտաթուղթ »	499	37
Օսմանիէ »	443	12
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	428	75
Պանք Օթոման (անուանկին.) »	618	12
Ռանտ Ֆրանսական 3% »	101	55
» » 3½% »	108	42
» Իտալական »	78	25
Քրէտի Լիոնէ »	720	—
Քրէտի Ֆոնսիէ »	921	25
Բոնդուաա տ'Էսբոնդ »	512	50
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	2860	—
Եգիպտական Միացեալ »	518	43
Զէր Լոնտոնի վրայ »	25	165
Վ Ի Ե Ն Ն Ա 26 Յուլիս		
Բումելիի երկաթուղի Ֆիորին	68	40
Օսմ. Ռէժի »	212	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես	125	05
» Փարիզի » »	49	60

ԼՈՆՏՈՆ 26 Յուլիս		
Բոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	64	—
» » B »	39	50
» » C »	26	75
D (Բացուած »	24	43
D (Փոցուած »	24	37
Օսմ. Փոխառ. 1871ի (Փոթրխեալ)	97	75
Փոխառ. 1877 (Տիֆէնս Լօն)	103	25
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	14	62
Այպրնի երկաթուղի »	12	50
Դասապայի » »	19	—
Միացեալ Եգիպտական »	103	12
Առանձնաշնորհեալ » »	—	—
Անգլ. Բոնսոլիտ »	101	62
Ռանտ Հելլենական 5% »	31	50
» » 4% »	33	50
Պուլկար. Փոխառ. 6% »	85	50
» » Նոր 6% »	101	—
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	312
Պ Ե Ր Լ Ի Ն 26 Յուլիս		
Օսմ. Փոխառութիւն 1883ի Մարք	98	70
Բումելիի երկաթուղի »	112	30
Անատոլուի երկթղ. ¼ Պրնթղ. »	92	40
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	310
» Փարիզի » 2 ամիս	—	—

ԱԶԴ ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՈՅ

Վարչական խորհուրդը կը ծանուցանէ Օսմ. հանրային պարտուց բաժնետէրերուն թէ 1881 դեկտեմբեր 8/20ի կայս. հրովարտակին Է. յօդուածին, 5րդ հանուածին համաձայն, վից սարուան մէջ չպանձուած կարմնները՝ պայմանաժամը լմնալուն պէս պիտի ջնջուին։

Հետեւապէս, 1888 սեպտեմբեր 1/13ի կարմնները որք պանձուած չըլլան մինչեւ՝ 1894 սեպտեմբեր 12, վաղ պիտի դրուին Օսմ. հանրային պարտուց վարչութեան կողմէ։

Կ. Պոլիս 4 յունիս 94 12—16

ՎԱՃԱՌՈՒՄ ԵՒ ՑՈՒՅՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՑՈՒՆԱՍԱՆ ՆԻՒԹԵՐՈՒ

ՂԱԼԱԹԻԱ, 26, ՖԻՏԶԻԷՊ ՄԻԼԼԷՊ ՆԱՆ

Այս ցուցադրութեան մէջ կը փաճառուին յունական նիւթեր, տարապագործական եւ ճարտարագործական։

Գեղագործ-ոսկերչական զանազան գոյներով։

Բամբակ և Դեղատու փափկաթել գեղաւոր, յոյժ մեծաքաղաք։

Խլաթ- (Խլաթ) կանանց համար, նուրբ մեծաքաղ, գանազան մեծութիւնք։

Մեղրաբեր Խալիներ՝ բանուած եւ միահարթ, կանանց և արանց։

Մեծ դեղագործութեան նամակներու, մեծաքաղ և բամբակէ կերպասներու։ յանձնարարութիւնք կընդունուին. արագ գործադրութիւն։

Բոլորէ ընտանիք երկիմարդու եւ կնաց. եւրոպական կերպասէն աւելի տոկուն, գոյնը երաշխաւորեալ։

Ձեռնոցներ մարդէ, կանանց և արանց։

Անոռոշկոռոնիներ, չատ տեսակներ։

Աշտա, տնական գործածութեան համար, մարթի եւ ձերմակեղէնի վնասակար նիւթերու խառնուրդներէ զերծ։

Ձէր, առանց հոտի, չատ լաւ, 130 և 40 օխանոց և աւելի վար տակառներով.

Բալասաֆ ՅԵՆԻՆԱԳՈՒՆ, անօթներու մէջ ի մօտոյ պիտի հասնին նմուշներ և ուրիշ նիւթեր։

Ամենուն ալ հելլենական ճշմարիտ նիւթեր

3 ԳԻՆԵՐՆ ՑՈՑԺ ԶԱԳԱՒՈՐ 15—58

ՄԻՍԹԷԹ

Երանուն եւ ընկերաց խնամիով այս անգամ զուտ խաղողէ պատրաստուած եւ ո'ր եւ է վնասակար նիւթերէ բան ամենայնի զերծ լինելով մտանոյսը զբաղցնելու եւ ախորժակ բանալու ատոր մեւանցն համար բժշկաց կողմանէ իսկ անհրաժարաւած օգին եւ մաստիքան՝ ՄԻՍԹԷԹ մեր, մնուամբ եւ կնիքեալ շիշերով ու որոշեալ գնի՝ ի վաճառս դանուած են հետեւեալ տեղերը։ Ի Ղալաթիա օսմ. Գանքայն կարգը եուսուֆի Իզզէտտին էֆէնտի խանին տակ Մինթէթի մեծարանոցը եւ մայրաքաղաքիս ծանօթ գեղարանները։ Բերայի նշանաւոր գարեջրատունները։ Ղալաթիա Գալիսիան խանին մէջ Գողոս աղայի մաշարանը։ Զոյլոտա փողոց Թիւ 9։, Քիւրէքճիլիք փողոց Իսայիկ աղայի Թիւ 27 մաշարանը։ Սատրզգիլար փողոց Աբեին աղայի Թիւ 199 գրօ։ սարաբ։ Մանվանդ, փողոց Թիւ 111 Մանվաչէն Միւս խանումը։ Թոփխանէ. Ծխավաճառ Եանիի Թիւ 1 խանումը։ Գամուրջին վրայ Զոսմիրի շոգենաւերուն նաւամատոյցը Սանէ Գասանի ճաշ Գասանի խանումը։ Ենիի Մահալլի նաւամատոյցին դէմ Թիւ 12։ ի Գալաթա Հանգրուշ խանի կից Մէհմէտ փաշա խան Թիւ 4։ Մեծ Նուսկայ Մարիգազանքար փողոց Թոքանիանի Թիւ 29 մաշարանը Բերա Հանգրուշ շուկային մէջ Թիւ 10։ Ղալաթա Սէրայի կից Թիւ 57։ Ղալաթա Սէրայի դէմի փողոց Քիլիրի Թիւ 6 խանումը։ Հալէպ Նարգիլի մէջ Օնիկի աղայի մաշարանը։ Մեծ Փողոց շարաբաշնաս Հաճի Սարիմ աղայի Թիւ 54 խանումը, Թարլա Պաշի Սերքիզ Անանեանի Թիւ 40 մեծարանոցը։ Հ Դուսգարան Սմանյոն Նատուէի Նպարաւաճառ գաճի Մինրան Ագայի Թիւ 20 խանումը։ Ի Լանկայ Թուրլումպա Մէյտան Մարտ21տարայի Թիւ 113 գրօ։ սարաբ։ Սատրզը պարբ 49 Թիւ Սիմոն աղային գաղինոն, Դատը գիւղ նաւամատոյցին վրայ առաջնեղինաց խանումը եւ Զարէշը իր Թուրլումպա փողոց գարեջրարի խանումը Մարգի գիւղ երկաթուղայ կայարանի դէմի պարագան։

Հետգնեալ, բարեւիկիր մեծարանոցներն ալ պիտի ածնուցուին կարգաւ։ 691

ՍԴՈՒԴԻ ՄՕՌԻ ՁԵՒԱՐԱ

Եբլարզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Մզոդ եւ Գոնն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող դեմ փորձը ընել, այլ համաձայն ուրիշներու փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ծեր Մօրիս ծկան իւղն իր այդ վիճակին մէջ դիւրաս խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս անտարուժական զիտութիւնն ի վաղուց անտի ըսկսած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱԼՐՈՅՆԻՆ ՓԱՇԱ

Բժիշկ Պեհ. Սուլթանին

Ա. ԱԼԷՄԵԱՆ—Գ. ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ ԸՆԿ.

49—52 Կ. ՊՈԼԻՍ ԹԱՀՄԻԶ ՓՈՂՈՑ 52—49

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ ԵՒ ՇԱՔԱՐԵՂԻՆԱՑ

ABEDIS ALEMIAN & KEVORK HOVNIANIAN
ԿՈՒՍՍ ՕԼՕՏ. ԹԱԽՄԻԶ 52
AVEDIS ALEMIAN & KEVORK HOVNIANIA
STAMBOUL RUE TAKMIS 52
Գ.Գ. ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ
Գ.Գ. ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ
Գ.Գ. ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՅԹ Անգ. ոսկի 1,000,000

"ՓԻՆԻՔՍ"

Հիմնուած 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգլիոյ ամենահարուստ և հմտագոյն դրամատէրերն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի փոխուց համար։

618

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կալգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սև ծովու եկերաց Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1։

Ունենալու համար հիանալի ջուր

VICHY

(Ֆրանսա)

Աղբիւրին անունը պիտք է փնտռել յիշեալ քաղաքին վրայ։

CELESTINS. — Կաթուած, աւազախտ, լարգարախտ։

GRANDE GRILE. — Լեարդ։

HOPITAL. — Սամանդաս։

Հոգ տանել Աղբիւրը նշանակելու։

Որ վաճառուի տակն լաւ դեղագրաններու

ՑԻՆԻԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ոչ ՆԻՒԼ ԵՐԷՆ ՆԱԽՄ ԷԼԵՔԻՆ ԼԻՍԷՆԼԻ ԵՒ ԱՏԷՆԼԻՆ ԴԷՊ-

Անունը	Թոնոյ	Անունը	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Դալմաթիա	4845
Եղուրիա	7718	Ռոնիտ	4581
Մէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Ուրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բալթիմոր	5587	Ադրիա	2393
Մէֆիլանիա	5517	Մարակոնա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Միհիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալէքսը	2143	Թրինիտատ	1899
Բէտար	1876	Մորոքքո	1855
Շէրպուրկ	1614		

Քիչ՝ քիչ չոգենաւը նաւապետ Ուար, Լիվրբուլէն հոս պիտի հասնի դեպի օգոստոս 10 (Ն. Տ.)

Դիմել առ. ԹՈՄԱՍ Զ. ՇՈՒԼ գործակատար

Thomas C. Soly

Պիքսիտոիս խան, թիւ 401

Ղալաթիա 932

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

MÉTHODE BROWN-SEQUARD contre DÉBILITÉ FAIBLESSE IMPUISSANCE

Elixir Séquardien "Alpha" pour les deux Sexes

Bien spécifier le sexe en faisant la commande.

PRIX DU FLACON : 25 FRANCS. — Envoi franco contre mandat-poste ou chèque sur Paris adressé au DIRECTEUR du LABORATOIRE de PRODUITS PHYSIOLOGIQUES, 10, Rue de l'Orne, PARIS.

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆունտ 8,000,000
Պահեստի դրամ	» 8,100,000
Տարեկան հասոյթ	» 19,532,000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բանկութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

894

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14.

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլ, Պորտոյ, Մէլբուրնի ԵՒ Մելբուրնի Դէպ՝ Նոր Զելանդա

Անունը	Թոնոյ	Անունը	Թոնոյ
Բամբէյ	3000	Թիպա	2500
Անպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյպը	3000	Օսպրիս	2250
Թիանորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Մէֆինա	2000
Օսմանիի	3000	Կասբրնի	1500
Մարիսնիս	2500	Կիւէն	1500

Մասնաւոր չոգենաւը ամսոյս դէպ ի 10ին Լիվրբուլէն սաստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ. Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ. Ուիթոլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄԱՍ և ԸՆԿ.

847 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

Ընդդէմ ՊԱՐԱՏԻՐԹԻՒՆՔ

եւ այն հիւանդութեանց որոց պատճառ է.

ԼԵԱՐԴԱՅԻՆ ԽԻԹԻ

ԼԵԱՐԻՆ ԿԱՂԱՑՔ

ԿԱՐՈՒԱՑԱԿԱՆ ՆԱԽԱԳԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

ՈՒՂԵՂԱՅԻՆ ԱՌԵՆԱՅԱՆԱԿՈՒՄ

ԱՂԻՍՈՒ ԹՈՒԼՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԻՒՆԵՐԹՈՒԹԻՒՆ

ԳԼԽԱՑԱՒ

ԵՒԱՅԼՆ

ՎԻԹԻՐ ԼՈՒԾԻՐ Զ ՓՈԹԻՒՆ

Ստոյգ յաջողութիւն կիրառութեամբ

Լ. Օ. Ն. ՍՈՒԼԻՎԱՆԻ

ի Տուր

Թեան կրնայ գործածուիլ ոգոց, ծերոց, դեռեւոց, ինչպէս մարդոց և ցի կանոց նոյնպէս, — լաւ տեղեկանալ, գիտնալի կ'առնուի՝ ինչ մի կարի մեր սուրբի դէպ մի այս փոքրիկ հանգնելով ոչ ամենայն կրնայ

Խնամ, սպասուած արդիւնքը կ'ուսոյ առանց իրեն և փոյթ բրելու։

Փարիզ, 6, Պէյրոյ Խառուրի կրգնուրի գիտուոր ... ի ... ի ... ի ...

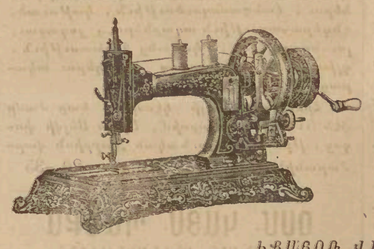

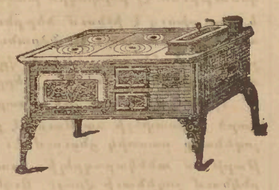

ԷՖՍԲՕՌ ՎԷՌՊԱՆՏ

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՔԵՆԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ

ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ

ԱՐՏԱԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԱՆԱՆԻՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

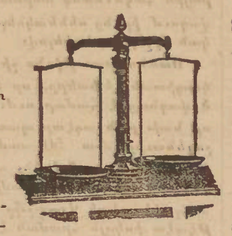

Մեքենաներու և գերմանական այլարհեստական նիւթերու ցուցադրութիւն ի Ղալաթիա, Բերէմպէ Բասար, Թիֆարլիք խան (Նախկին կեդրոնատեղի Իսմաթոտի Բէժիի)

Արհեստական, երկրագործական ճարտարապետական, նաւային և այլն, ԼԱՅՆ ՆԻՒԹԵՐՈՒՆ և ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ։

Տեղեկութիւնք կը տրուին մեքենաներու, ամրոյզ գործարաններու զետեղման վրայ։

Ցուցադրութեան մէջ կը գտնուի միշտ զեղեցիկ մթերք մը զանազան մեքենաներու, լիրանների, խոհանոցի նիւթերու, գեղարուեստական լինելեան և ուրիշ վաճառքներու։

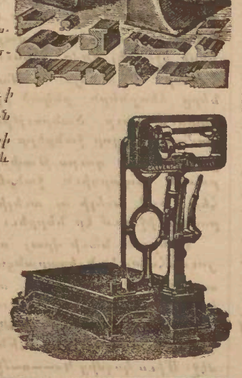

798

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼՑ ԱՄԻՆ 1880

Ս. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ

Ց. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

THE ECONOMICON — ՊԷՅԻ ԱՌԵՒՏՐԱՎԱՃԱՌ — TEION EKONOMIKON

MARQUE DEPOSEE

Մառանիներէ կը գտնուին Օսմանեան ամէն գիւղաւոր տեղերուց մէջ

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովին, թէյի ճաշակն եւս նրբացած է, որով թէյի առեւտուրն ՅԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԷ աւելի արուեստ մըն է, որ միայն երկարատեւ և ճոխ փորձառութեամբ կ'ստացուի։

Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բաղմամեայ ընդարձակ գործառնութեամբք, այս տարի եւս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմատոհմ և խիստ ժիր ծաքանակ ընտիր թէյեր Ջինճանտանի, Ճավայի, Ոէյլանի և Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէ, և արդէն հասած են մեզ, և հետզհետէ պիտի ստանանք թէյեր, որք գերընտիր հոտաւետութեամբք ամէն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գներու անհամեմատ ժամանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մղուելու անկարելի կ'ընեն։

Մեր բազմաթիւ յանախորդաց պահանջմանց լաւ եւս գոհացում տալու համար ընդարձակած ենք մեր մանրանոցն, ուր ամէն տեսակ ընտիր թէյեր թէ՝ սնտուկներու և թէ՝ այլ և այլ ձեւերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին։

Թէ՝ կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և թէ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցուած վստահութիւնն կը քաջալերէ մեզ առաւել եւս յարել մեր սկզբունքին, որ է՝ ՈՐԴՈՂՄՈՒՆՔ ԸՆԴ ԸՆԿԵՐՆԵՐ՝ ՀԱՒԱՏԱՐԻ, ԽՍԱՆԻ և ՀՈՆՈՒ ՀԱՄԱՐ։

Մեր թէյերու առատութեանց ապացոյցներէն մին եւս, անոնց բաղում դիպուածներն հրապարակի վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ՑԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ, Ց. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ ՃԷՅ՝ լ պէյ խան թիւ 10, Պահչէ-Գաբու։

19

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՀԼԵՐԵԿ)

ՄՈՐԻՒ ՉԿԱՆ ԴՈՒՏ ԻՒՂ.

Իբրեւ ոչ լաւ Ի ... ...

Գաղտնաբար մեռնիլ ՍԿՈՏԻ Ա ԳՕՀԼԵՆԻ, Ի Նիւ-Եորք։

Կարիք չունի պատրաստմամբ է

Մաքուր ձկան հեղուկ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հրոֆոսֆիտներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը

Կը բուժէ անարիւնութիւնը

Կը բուժէ խոյլերը

Կը բուժէ հաղը, ցրտառութիւնները

Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը

Կը բուժէ մանկանց ճոզածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, պատրաստ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փոքրուկ տոմմաքները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Կոր՝ կ. տարբ ի ե. Պալիս, Հ. ... ի Հինիրել

KONIAK MHXIΩTH EKTOΣ ΣΙΝΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

N. MICHIOTI MARQUE PRIVILÉGIÉE

فوق العادة من شيانيا

ربقابلدن خارج

COGNAC ORIENTAL

Grande Fine Champagne

HORS CONCOURS

Երեք աստղով չիրը 30 գրուշ, — երեք աստղով ½ չիրը 15 գրուշ։ Երկու աստղոյ չիրը 18 գրուշ։ Մէկ աստղով չիրը 12։ Մասնիֆոն և պոլ օղի չիրը 12 գրուշ։

ՏՐԲ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲԱՆԱՆ

Ի ՊԱՏՉԷ-ԳԱԲՈՒ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Մասնագէտք առանց քաշկռուէ վիտրի արհեստական ակառներ պատրաստելու, ինչպէս անգամն ամենասաստիկ ցաւած ակառները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամէն տեսակ բերնի և ակառի հիւանդութեանց։

(Բացի կիրակիէ) ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 114

ՇԻՐԷԼԻԹ • ԽԱՑԻՒՑԻԼԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1894 Մայիս 17էն սկսեալ մինչեւ 1894 Օգոստոս 31

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպայի Նեղուցն

Կամուրջ Լեռ ընթանալու երթեւեկումն

ժ. Վ. Թ.

11 15 ենմ. Մզպ. Պէյ. Թրպ. ենք. Պօյճ. Ր. Հս. [Ր. Հիսաքի շոգ.ին հետ պիտի հպրդ.] 39

12 — ենմ. Մէզ. Պէյ. Թրպ. ենք. (Եէնիր.ի շոգ.ին կը հաղորդակցի։ 38

12 30 ենք. Սաթ. Մրկ. Պօյճ. Ր.Հիս. Պէպ.Արն. Գուբչ. Օրթ. Պէշկ. 28

12 40 Ր.Ա.Գվ.ենմ.Մզպ.Պէյ.Թրպ.Պէյզ. Բշպ. Զար.Գնյճ.Ա.Հս. Գնտ. Պշր. Գնտ.ի շոգենաւին հետ կը հաղորդակցի] ուր. օրերը Վնր. Զնկ. Պէյլ. Գզկ.Պշր. 18

12 45 ենմ.Մզպ. Պէօր. Թրպ. ենք.Պշր. ենք.ի շոգենաւին կը հաղորդակցի] Ուրբ.ները բացի Պշր.է Սաթ.ն Մրկ. Պօյճ. Ր.Հս. Պպ. Պար.ի շոգ.ին հետ կը հաղորդակցի։ 40

1 15 ենք. Սաթ. Մրկ.Պօյ.Ր.Հս Պպ. Պար.ի շոգ.ին հետ պիտի հպրդակցի. բացի ուր.է 42

1 45 ենմ.Մզր.Պէօյ.Թր. ենք ենք.ի շոգ.ին հետ պիտի հպրդակցի. ուր. օրերը Պշր. 43

2 15 ենք.Սաթ.Մրկ.Պօյ. Ր.Հիս.Պպ. Արն, Գուբչ. Օրթ. Պշր։ 20

2 35 Ր.Ա.Գվ.ենմ,Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Պէյզ. անտի Ամերիկան եկեղեր անցնելով մինչեւ Գնտ. եղած նամոյց.ները եւ Պշր.պիտի հանդիպի։ Գնտ.ի շոգ.ին հետ պիտի հանդրդակցի եւ ուր. օրերը Վնր. Զնկ. Պէյլ. Գզկն. Պէշկիր։ 34

3 — ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.ենք.Սաթ.Մրկ.Պօյճ. Ր. Հս. (Ր.Հս.ի շոգ.ին կը հաղորդակցի) Ուրբ.ները Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշր. 38

4 15 ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. ենք. Սաթ. Մրկ. Պօյճ.Ր.Հ.Պէպ.Պշր. Պար.ի շոգ.ին հետ կը հաղորդակցի Ուրբ.ը Արն.Գրչ.Օրթ. 40

5 13 ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Պէզ.ենք.Սաթ.Մրկ. Պօյ.Ր.Հս.Պէպ Արն. Գրչ. Օր. Պշ. [ուր. օրերը բաղորդ մը եղ. եկելով Պէյրզ. չպիտի հանդիպի։ 22

6 45 ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Պէզ.Բշպ.ենմ.Մկ.Գնյ. Ր.Ա.Գվ.Գնտ.Ար.Զնկ.Պէյլ.Օր.Գզ.Պշ.Գտ. 42

8 — Ա.Ր.Գվ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.ենք. Մրկ. Ր.Հս. Պէպ.Արն.Գրչ.Օր.Պշր. [ուր. օրերը Սաթ. 18

9 40 եէնք,Սաթն,Պօյ,Պպ,Օրթ. բացի ուր.է։ 32

10 10 Ր. Հիս. Արն. 43

10 15 ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.ենք.Մրկ.Ր.Հս.Արն. Օրթ. Պշր. 38

Եէնիքէօյ-ի Կամուրջ նշեալ ընթացքներ

11 5 ենք.Սաթ.Մրկ.Պօյճ.Ր.Հս.Պէպ.Արն. Գրչ. Օրթ. Պշր. 42

Պէշիքթաշ-ի Կամուրջ նշեալ ընթացքներ

11 Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշր. 22

11 30 Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշր. 42

12 — Օրթ.էն ուր. վամուրջ բացի ուր.է 34

12 — Ր.Հս.Պէպ.Արն.Գր.Օրթ.Պշր. 32

12 30 Պէպ.Արվ.Գրչ.Օրթ.Պշր. 22

1 — Պէպ. Արվ. Գրչ. Օրթ. Պշր. 28

1 45 Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշր. 33

2 35 Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշր. 20

3 15 Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշր. 25

4 — Ր.Հս.Պպ.Արն.Գլ.Օթ.Պշր.Գպ.բացմիրբ.է 33

5 15 Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշր. բացի Ուր.է 32

Ափոյն եէնիքէօյ-ի Կամուրջ նշեալ ընթացքներ

11 — Գնտ.Զնք.Զնկ.Պէյլ.Գզկ. 20

11 15 Պէյզ.Բշպ.Զպզ.Գանլ.Ա.Հիս.Գանտ.Օրթ.(Գնտ. կը հաղրդակ.; Ուրբաթները բացի Օրթ.էն Վան.Զնկ.Պէյլ.Գզկ. 34

11 45 Պէպ.Գն Վնք.Զնկ.Պէյլ. Գզ.Պշր.բցի.Ուր.է 33

1 — Գնտ.Վնք.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշր. 39

12 05 Պէյզ.Բշպ.Ենք.Գնյ.Պօյճ. Ր.Ա.Հ.Գտ.Պէպ. Արն. Զնկ.Պէյզ.Օր.Գզկ,Խոկ. Պշ, Գապ. 25

1 15 Պէյզ. Բշպ. Զպզ. Գնլճ.Ա.Հիս. Գնտ. Օրթ. Գնտ. կը հաղարդակցի ուր.ները Վնր. Զնկ. Պէյլ. Գզ. Պշր. 18

1 50 Պէյզ, ենք, Սաթն. Մրկ, Պօյ, Ր.Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշ. 10

2 — Գնտ.Վնք.Զնկ.Պէյ.Գզ.Պշր. բացի Ուր. 32

3 — Գնտ, Վան, Զնկ. Պէյլ, Դուզ, Պշր. 28

3 15 Պէյզ. Բշպ. Զպզ. Գնլ.Ա.Հս.Գնտ. Պշր. Գնտ.շոգ.ին հետ կը հաղրդ.) Ուրբ.ները Վնր.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշր. 34

4 — Գանտ.Վնք.Զնկ.Պէյլ.Գզ.Խոկ.բացի Ուր.է 43

4 20 Պէյզ.Բշպ.Զպզ.Գնլճ.Ա.Հս.Գնտ. (Գնտ.ի շոգ.ին կը հղրդկ.) Ուր.ները 4 45ին Մէզրպար. Պէօյթ, Թր, Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ.Պշր. պիտի հանդիպի 39

5 — Գնտ.Վնք.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշր. Ուր. օրերը 5 15ին պիտի մեկնի։ 25

6 45 Մրկ.Ր.Ա.Հս.Գնտ.Արնվ.Զէնկ.Պէյլ.Օրթ. Գզկ.Խոկ.Պշր։ Հնգշ. օրերը Օթ.Պշ. չկայ 20

9 — Պէօյ.Թրպ.Պէյզ.Բշպ.Զպ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտ. Վնք.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Խոկ. 28

9 25 Գնտ, Զէնկ, Իսկ. [բացի Ուր.է 25

10 10 ենք,Պէյզ.Գնլ.Ա.Հս.Զնկ.Պլ.Պշ.բցի Ուր.է 22

10 20 Ա.Հս.էն ուղղակի կամուրջ 34

10 45 Գուզկ, Դպ. բացի Ուր.է 11

11 5 Գզկ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է 42

11 15 Վնք.էն » » » » 20

11 55 Գզկ. Իսկ. » » » 11

(Բացի կիրակի օրերէն) Կամուրջէն Եւրոպայի Նեղուցն ընթացքներ

12 25 կամուրջէն ուղղակի եէնիր. բացի ուր.է 42

12 30 Պշր.Օրթ,Գրչ.Արնվ.Պէպ,Ր.Հիսաք,Մրկ. Սաթ.ենք.Թրպ,Պէօյթ,Մէզ,ենմ.Ր Ա.Գվ. 34

1 15 Պշր.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հս. Պօյճ.ենք. Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենմ.ուր.ները Պէյզ. պիտի հանդիպի 38

2 30 Պշր.Օրթ.Արվ.Պէպ.Ր.Հս. Մրկ.ենք.Թրպ. Պէօյ. Մէզ. ենմ. 40

2 — Գապ.Պշր.Խակ.Գզկ.Օրթ.Պէյլ. Զնկ.Զրնվ. Գնտ.Ա.Ր.Հս.Գնվ.Մրկ.ենք.Բշպ. Պէյզ.Գ Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենմ. 22

3 15 Պշկ. Օրթ Արնվ. Գնտ. բացի ուր.է 43

4 — Պշր.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ. Սաթ. ենք.Թրպ Պէօյ.Մէզ.ենմ. 42

4 15 Պէշ. Օրթ. Արնվ. Գնտ. բացի Ուր.է 28

5 — Իսկ.Պշր.Գզկ.Օրթ.Պէյլ.Զնկ.Արնվ.Պէպ. Գ տ.Ա.Ր.Հս.Գնվ.Զպզ.Մրկ. 20

6 — Գապ.Պշր.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հս. Մրկ. ենք. Պէյզ.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենմ.Գվզ.ներ 18

7 — Պշր.Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Զէնկ.Արն.Գնտ.Ր.Հս. Պօյճ.Գնվ.ենք.Թրպ.Պէօյ 28

8 30 Պշր.Օրթ.Արնվ.Պէպ.Ր. Հիս.Մրկ.ենք. եէնք.էն եէնիր. զատոց շոգ.ին հետ հղրդակ: ուր.ները Թրպ.Պէօյ.Մզպ. ենմ. 32

9 — Մրկ,ենէն,Թր,Պէօյ,Մէզ,ենմ, Ուրբ. ուր.է 33

9 25 Պէշ.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հիս. 43

10 — ենք.Թրպ. Պէօյ. Մէզ. ենմ։ ուր.ները 9 40ին պիտի մեկնի։ 40

10 5 Պշր.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ. Մրկ. Սաթ.ենք.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենմ. Ուրբ.ները 10 վայրկեան ետքը։ 38

10 45 Ր.Հս.Պօյճ.Մրկ.Սաթն.ենք.Թրպ.Պէօյթ. Մէզ.ենմ. Ուրբաթները չկայ 18

11 20 ենք.Թրպ.Պէօյ. Մէզ.ենմ. 43

11 40 Պէպ.Ր.Հիս.Պօյճ.Մրկ.Սաթն.ենք. (*) Սոր զէշ եղած առեն Սաթն. չկայ։ 42

Կամուրջէն Պէպէտ եէնիքէօյ-ի ընթացքներ

11 50 կամրջ.էն ուղղ. Պէպէք 22

2 35 Ուղղ. Պէպէք 25

10 35 Պշր.Օր.Գրչ.Արն.Պէպ.Գնտ.Ա.Ր.Հս.Գնվ. Մրկ.ենք.Բշպ.Պէյզ. բացի Ուրբաթէ 25

11 15 Գապ.Պշր.Օթ.Գրչ.Արն.Պպ.Ր.Հ.Պօյճ.ենք. 28

11 45 Պշր.Օրթ.Գրչ.Արն.Գնտ. 22

12 15 Պշր.Օրթ.Գրչ.Արնվ.Պէպէր 33

Կամուրջէն Ափոյն եէնիքէօյ-ի ընթացքներ

12 15 Իսս,Գուզ. Պէյ.Զնկ. Ա.Հիս.Գանլ, Զպզ, Բշպ, Պէյ, Եէնիր։ 20

12 30 Ուղղակի Գանտիլի 39

1 — Պշր, Զէնկ, Պպ։ 33

1 20 Ուղղ. Գնտ։ բացի ուրբաթէ 32

2 10 Պէյլ, Զէնկ, Գանտ։ 28

2 45 Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Վանք.Գնտ. Ա.Հս.Գնվ. Զպզ.Բշպ.Պէյ Ուր.ները Թր,Պէօյ,Մէզ 39

3 — Իսկ.Պէյլ.Զէնկ.Ր.Հիսար բացի ուր.է 33

4 10 Իսկ.Պէյլ.Զնկ.Պպ ուր.ները Պշր.Գ տ 32

8 40 Պշր.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Գնտ. Պէյզզ.ի շոգ.ին հետ պիտի հղրդկ։ Ուր.ները Ա.Հս Գնվ. Զպզ. Բշպ. Պէյզ. Պէօյթ Մէզ։ 32

9 5 Գանտ.Ա.Հս.Գանվ.Զպզ.Բշպ.Պէյ բցի ուր. 32

9 30 Պշր.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Վանք.Գնտ. Ա.Հիս 34

10 15 Իսս, Գուզ։ բացի ուր.է 11

10 20 Պշր.Գնտ.Ա.Հս.Գնվ.Զպզ.Բշպ. Պէյզ. Ար Մէզ, Ր.Ա. Գավգանիր 39

10 30 Պէշր.Պէյլ.Զէնկ.Վանք. Ուրբ.ները Իսկ. Գզկ.Արնվ.Գնտ.Ա.Ր.Հս.Մրկ. ենք.Պէօյթ. 20

10 40 Իսկ.Գզկ. բացի ուրբաթէ) 42

11 — Գապ.Պշր.Գզկ.Պէյլ.Զէնկ.Վանք. Գնտ. Պէպ. 32

11 18 Գնտ.Ա.Հս.Գնվ.Զպզ.Բշպ.Պէյ. Ուրբ. Գզկ. 34

11 30 Իսկ. Գզկ. բացի Ուրբաթէ 11

12 — Պէշր.Գզկ.Պէյլ.Զէնկ.Վանք. 20

Ամեն ուրբաթ ժամ 3 45ին Կամուրջէն շոգենաւ մը պիտի մեկնի եւ Պէօյ. Թր, Պէյզ, Բշպ, Զպզ, Գանլ, Ա.Հս, Գնտ, Զան, Զէնկ, Պէյլ, Գուզ, Իսկ, հանդիպելով Կամուրջ պիտի գայ։

Ամեն ուրբաթ իրիկուն ժամ 0 40ին Մէզ.էն շոգենաւ մը պիտի մեկնի եւ Պէօյթ, Թր, Պէյզ, Եէնիր, Զպզ, Գանլ, Ա.Հս, Գնտ, Զէնկ, Պէյլ, Գզկ, Իսկ, հանդիպելով Կամուրջ պիտի գայ։

Ամեն ուրբաթ իրիկուն ժամ 11ին Մէզ.էն շոգենաւ մը պիտի մեկնի եւ Պէօյ, Թր, Եէնիր, Մրկ, Ր. Հիսար Պպ, Արն, Գրչ. Պէշկ, հանդիպելով Կամուրջ պիտի գայ։

ՌՈԵԱԼ ԷՔՍԱՉԷՆՃ

ԱՍԻԻԱՆՍ ՔՕՌԲՕՐԷՆԸ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան	Անգլ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է	» 35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամէն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և ժամանակ առանց որ եւ իցէ ԶԵՂՋԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ.

Ընդհանուր գործակալ Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ եւ ԸՆԿ.

726 Պահչէ Գաբու, Մէյտանքրք սոքաք, Ուիթալ խան։